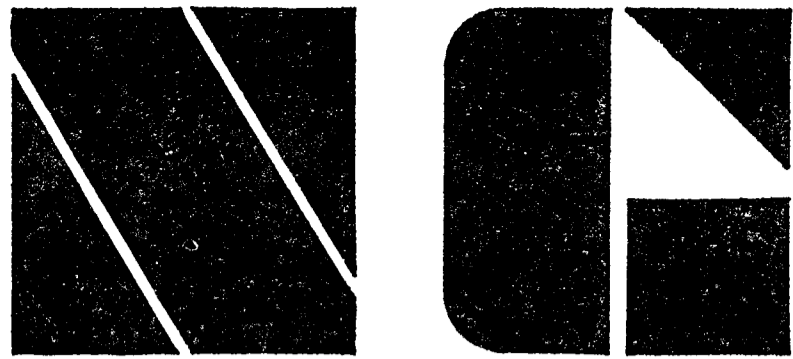

Jaarverslag 1973

NEDERLANDSE GEDACHTEN

weekblad van de anti-revolutionaire partij

30e jaargang - nr. 5 - 2 februari 1974

- Partijraden worden meestal goed bezocht. Ook in 1973 is dat het geval

In dit nummer van NG een bloemlezing van de werkzaamheden van de ARP in 1973. Dit verslag zal ook toegezonden worden aan de kiesverenigingen en aan de Kamer- en Statencentrales. Er zijn nog altijd leden en sympathisanten die over te weinig informatie beschikken inzake de werkzaamheden die de partij verricht. Een jaarverslag is een middel om zulke lacunes weg te nemen. Bij velen bestaan gelukkig geen misverstanden over de taken van de landelijke partijorganisatie. Toch is het goed alles nog eens op een rijtje te zetten in een apart nummer. Het bevordert een juistere taalbeeld op het reilen en zeilen van de ARP.

De A.R.P. leeft bij de mensen

Ter inleiding van dit jaarverslag leek het de redactie van N.G. een goede suggestie om de lezers een indruk te geven van de werkzaamheden van het partijbureau d.m.v. een vraaggesprek met de partijsecretaris D. Corporaal.

U bent nu ruim een half jaar „in functie” zoals dat heet. Kunt u misschien iets vertellen over uw werkzaamheden zoals tot nu toe ervaren?

Ja, ik wist natuurlijk wel ongeveer wat mij te wachten stond, omdat ik al een aantal jaren adjunct-secretaris was.

Toch is het anders, wanneer je zelf de directe verantwoordelijkheid draagt voor de gang van zaken.

Je aandacht moet je over een groot aantal zaken verdelen.

● Allereerst is er de leiding van het partijbureau.

Een eerste vereiste is, dat het goed moet draaien willen acties en initiatieven slagen.

● In de tweede plaats ben je er ook verantwoordelijk voor, dat de organen van de partij hun werk doen en dat het tijdig gebeurt. Gelukkig zijn daar tal van andere personen ook bij betrokken, maar het secretariaat moet wel als motor fungeren.

● In de derde plaats draag je als adviserend lid van dagelijks bestuur en partijbestuur ook een steentje bij tot de besluitvorming op diverse politiek relevante punten.

● In de vierde plaats dienen er steeds nieuwe impulsen te komen vanuit het secretariaat. Al met al een heel breed en afwisselend werkterrein, waar je telkens bewust prioriteiten moet stellen wil je de dingen die je doet ook met een redelijke kans op succes uitvoeren. Prioriteiten en politiek zijn begrippen, die bij elkaar horen. Overigens is duidelijk te merken,

dat het personeelsbestand is ingekrompen, waardoor de beweeglijkheid van het secretariaat kleiner is geworden. Er kunnen eerder fricties ontstaan en helaas moet je met nieuwe initiatieven uiterst minimaal zijn.

Vindt u dat de leden voldoende gebruik maken van dit bureau, d.w.z. van de faciliteiten die de partij middels dit apparaat kan bieden? Functioneert het bureau optimaal?

Gelukkig weten veel leden de weg naar het partijsecretariaat te vinden. Het beantwoorden van mondelinge en schriftelijke vragen vereist heel wat tijd. Vaak moeten de mensen op een bepaald spoor worden gezet. Ik ben blij, dat op dit punt enige service kan worden geboden.

Overigens is dat slechts een bepaald deel van de dagelijkse werkzaamheden. Hoe krijg je de partij als geheel in beweging, zodat er over de hele linie iets van uitgaat?

Het gevaar van vergrijzing is voor onze partij levensgroot.

Werving en inschakeling van jonge leden moeten op veel grotere schaal gebeuren. Nog teveel werken kiesverenigingen volgens het geijkte patroon. Te weinig krijgen jongeren concrete taken. Ik hoop, dat de buitendienstfunctionarissen op dit punt belangrijk werk kunnen gaan doen.

N.G. in gesprek met partijsecretaris

Met de beschikbare krachten probeer je er het beste van te maken op het bureau. Een ideale situatie zal je wel nooit bereiken. De service die wij kunnen bieden geven wij ook zoveel mogelijk.

Stellen de leden de diensten ook op prijs, als ze geholpen worden? Merkt u bijvoorbeeld dat aanwijzingen voor een betere organisatie in de regio ook vrucht dragen, of moet zo iets elke keer weer gezegd worden?

Wat op prijs wordt gesteld is moeilijk te peilen. Wel blijkt heel duidelijk dat het secretariaat voor informatie wordt ingeschakeld en dat het de functie vervult van klachtenbureau voor anti-revolutionairen. Nu zo'n functie is nuttig.

Daarbij moet het echter niet blijven. Belangrijk zijn adviezen aan leden die in moeilijkheden terecht zijn gekomen. Op dit laatste punt is er een goede samenwerking met de Tweede Kamerfractie.

Een zekere mate van hardleersheid is anti-revolutionairen niet vreemd, als

het er om gaat de zaken eens anders aan te pakken en nieuwe dingen van de grond te krijgen. Je moet nogal eens regelmatig dingen herhalen voordat ze doordringen.

Het is aan de andere kant maar gelukkig, dat ook zovelen bereid zijn mee te werken en met enthousiasme hun tijd beschikbaar stellen voor de A.R.P.

N.G. krijgt bij de landelijke bladen de laatste jaren een goede pers. maakt men echter in partijkring wel voldoende gebruik van dit orgaan?

Bepaald onvoldoende. De partij heeft circa 65 000 leden; daarvan zijn er ongeveer 11 000 op N.G. geabonneerd.

Dat is veel te weinig. Vooral gezien de inhoud van Nederlandse Gedachten. Het blad geeft veel informatie omtrent de standpunten, die fracties en bewindslieden innemen.

Het vertelt ook veel over de zaken die in de partij spelen.

Je zou wensen, dat alle leden het weekblad lezen.

Regelmatig merk je hoe slecht mensen, ook partijleden, geïnformeerd zijn. Uit tal van brieven blijkt hoe men tot foute conclusies komt op basis van gebrek aan feitenkennis of door verkeerde informatie. Ik wou dat iedere abonnee voor een abonnee erbij zorgde. N.G. kan ook heel goed dienst doen in het kader van werving van nieuwe leden.

Kunt u enkele organisatorische tips geven met het oog op de aanstaande

verkiezingen provinciaal en gemeentelijk?

Allereerst schakel zoveel mogelijk mensen in. Ik ben er niet van overtuigd, dat men overal zijn uiterste best daarvoor doet.

Vervolgens, laat men plaatselijk en regionaal vooral aandacht schenken aan de punten, die de mensen bezig houden en die van belang zijn voor de gemeenschap. Als je als anti-revolutionair met de politiek bezig bent moet je zorgen voor een goed beleid.

In de afweging van de diverse belangen zal het welzijn van de mens steeds centraal dienen te staan.

Ik ben wel eens bang, dat wij teveel bezig zijn met de formele dingen en dat wij ons teveel richten op mooie programs, die buiten de werkelijkheid staan zoals de burgers die ervaren.

De gedachte dat je als bestuurders de zaken wel zult regelen is verkeerd, want je schiet je doel voorbij wanneer je de burgers niets biedt.

Overigens om weerklank te krijgen zal men eerst zelf enthousiast moeten zijn. Hoe kun je anderen van iets overtuigen, wanneer je het zelf niet meer ziet zitten?

De A.R.P. bestaat op 3 april 1974 95 jaar. Hoe nu verder met de A.R.P.?

Ik heb daaruit de conclusie getrokken, dat de partij en wat de partij voorstaat bij de mensen leeft.

Op de accept-girokaart stond ook de leuze „voor een duidelijk a.r.-geluid”. Wij kunnen niet teren op de roem van het verleden. Iedere generatie opnieuw zal een christelijke politiek zelf geloofwaardig moeten maken.

Niet vanuit een zelfgenoegzaam beter weten, maar vanuit een diep besef, dat wij geroepen zijn om Gods aarde te bebouwen en te bewaren. Het is duidelijk, dat de A.R.P. samen met andere christelijke partijen op weg wil gaan.

De partijraden hebben daarover sinds 1968 geen misverstand laten bestaan. Ook niet over onze intenties. Wij hopen tot een nauwer samengaan met C.H.U. en K.V.P. te komen. Daarheen zijn wij onderweg. En het is een weg met heel veel moeilijkheden, waarbij je soms denkt, dat het werk je bij de handen afbreekt. Niettemin moeten wij die weg verder gaan. In feite zijn de drie partijen bezig een federatie tot stand te brengen van drie zelfstandige partijen. Als het goed is betekent dit echter een fase in een proces dat verdere gevolgen krijgt. Met die verdere gevolgen bedoel ik, dat er op den duur een partij tot stand zou kunnen komen.

Partijen, die willen luisteren naar de bijbelse boodschap en die op praktisch politiek beleid elkaar in hoofdzaak kunnen vinden mogen geen eigen weg blijven gaan.

Partijsecretaris D. Corporaal, rechts, en stafmedewerker G. v.d. Berg, links

Trouw

'n opmerkelijk goede krant

14 dagen GRATIS

Stuur mij:

Naam: _____

Straat: _____

Plaats: _____

gedurende 14 dagen een proefnummer. Daarna wordt ik
 maandabonnee (f 11,77)
 kwartaalabonnee (f 35,30)
 jaarabonnee (f 139,-)
één of twee hokjes naar keuze zwart maken.

DAGBLAD TROUW

Postbus 859 Amsterdam

NG

het ochtendblad met 'n mening

Vervolg op pag. 2

Voor het dagelijks bestuur is 1973 een intensief vergaderjaar. Maar liefst 23 maal komen de leden ervan bijeen. De verwikkelingen rond de kabinetsformatie en C.D.A.-activiteiten nopen tot deze verhoogde activiteit.

Wat betreft de kabinetsformatie wordt het dagelijks bestuur voortdurend geïnformeerd door de fractievoorzitter.

Overigens bespreekt het d.b. wel steeds de politieke situatie, maar het onthoudt zich van uitspraken, omdat de verantwoordelijkheid ter zake van de kabinetsformatie berust bij de A.R. Tweede Kamerfractie.

Kabinetsformatie

De ontwikkelingen rond de kabinetsformatie en de totstandkoming van het huidige kabinet zijn voor oud-fractievoorzitter mr. B. W. Biesheuvel aanleiding zich uit de actieve politiek terug te trekken.

Dagelijks bestuur en partijbestuur betreuen dit standpunt in hoge mate. Vanuit het dagelijks bestuur wordt in eerste instantie gepoogd mr. Biesheuvel van zijn beslissing af te brengen. Hij meent echter, deze te moeten handhaven.

Op 16 juni voert een delegatie, samengesteld uit leden van het dagelijks bestuur en het partijbestuur, een uitvoerig gesprek met mr. Biesheuvel. De opvattingen worden over en weer uiteengezet en nader onder de loupe genomen.

Naar aanleiding van dit gesprek merkt de waarnemend partijvoorzitter in de partijraad van 23 juni o.a. op, dat hoezeer wij het standpunt betreuen, vast staat, dat wij het moeten respecteren en mr. Biesheuvel de vrijheid moeten laten zelf zijn verdere loopbaan te bepalen. De waarnemend voorzitter brengt vervolgens nog eens het respect en de waardering van de gehele partij tot uitdrukking voor het vele en goede werk, dat mr. Biesheuvel in een reeks van jaren heeft verricht in het belang van land en partij.

De kabinetsformatie en alles, wat daaromheen heeft gespeeld blijft de gemoederen in de partij bezighouden. Voor de kiesvereniging Drachten is de situatie aanleiding tot het publiceren van een open brief.

Dagelijks bestuur en partijbestuur hebben ernstige bezwaren tegen een aantal passages uit die brief. Het bestuur van de kiesvereniging wordt uitgenodigd tot een gesprek, dat op 3 november tot stand komt onder auspiciën van de Statencentrale Heerenveen.

De waarnemend voorzitter en de secretaris nemen van de zijde van de partij aan het gesprek deel.

Aan het eind van een tweede bijeenkomst op 24 november wordt het volgende communiqué uitgegeven:

„Op initiatief van het bestuur van de Statencentrale Heerenveen vonden

op 3 en 24 november 1973 in een openhartige sfeer besprekingen plaats over de situatie in de A.R.P.

Aan het gesprek namen delegaties deel van het A.R.-partijbestuur, de A.R. Tweede Kamerfractie, het bestuur van de Statencentrale Heerenveen en het bestuur van de kiesvereniging te Drachten.

De besprekingen hebben geleid tot de constatering, dat binnen de A.R.P. sprake is van een vertrouwenscrisis, met name ontstaan naar aanleiding van het standpunt van een deel van de A.R. Tweede Kamerfractie met betrekking tot de kabinetsformatie, die geleid heeft tot het huidige kabinet.

Deze vertrouwenscrisis is verscherpt door:

- het uiteenvallen van de drie christen-democratische partijen met betrekking tot de houding ten opzichte van het huidige kabinet, waardoor de geloofwaardigheid van de samenwerking tussen deze drie partijen onder grote druk is komen te staan;

- de beslissing van mr. B. W. Biesheuvel onder de huidige omstandigheden niet in de Tweede Kamerfractie te kunnen terugkeren.

De gespreksdeelnemers zijn van oordeel, dat in de huidige situatie niet mag worden berust. Uit het wezen van een christelijke partij vloeit voort, dat alle middelen moeten worden aangewend de bestaande impasse te doorbreken. Daartoe is binnen de A.R.P. een open gesprek tussen alle betrokkenen noodzakelijk.”

Verklaring

De partijleiding stelt pogingen in het werk een gesprek tot stand te brengen. Mede naar aanleiding van allerlei geruchten publiceert mr. Biesheuvel in Nederlandse Gedachten van 15 december een verklaring met de volgende inhoud:

„Er heerst nog steeds onrust in de A.R.P. over de politieke koers van de partij, sedert de kabinetsformatie.

Het communiqué, onlangs gepubliceerd na gesprekken tussen een bestuursdelegatie, de Statencentrale Heerenveen en de kiesvereniging

Drachten, was daarvan een weerslag. Van dit communiqué had ik geen voorkennis.

Na contact met de waarnemendvoorzitter lijkt het mij nuttig mij rechtstreeks tot de leden van de A.R.P. te richten.

In juni heb ik enkele zeer openhartige gesprekken gevoerd met de heer De Koning en met een delegatie uit het partijbestuur over de politieke situatie en de politieke consequentie, die ik daaruit had getrokken.

Ik heb er toen geen onduidelijkheid over laten bestaan, dat door mij in de ontstane situatie niet meer aan de praktische politiek kan worden deelgenomen.

Een andere houding zou naar mijn mening volstrekt ongeloofwaardig zijn tegenover de kiezers, ongeloofwaardig ook in het licht van het gevoerde beleid en van mijn beleidsopvattingen voor de toekomst, zoals ik die als lijsttrekker overal in het land heb uiteengezet.

Mijn gesprekspartners deelden mijn

Staatssecretaris Veerman

mening niet, maar zij meenden, dat mijn opvatting volledig gerespecteerd diende te worden.

Door velen in de partij worden de aanwezige politieke verschillen van inzicht uitgelegd als geschillen tussen personen, die moeten worden uitgepraat.

Er zijn duidelijke verschillen van inzicht over het bij én na de kabinetsformatie gevoerde beleid, die thans niet kunnen worden overbrugd.

Van persoonlijke tegenstellingen is geen sprake.

Mijn conclusie is, dat een open gesprek, hoe goed ook bedoeld en waarbij ik weer word betrokken, niet nodig is. De politieke verschillen zijn duidelijk; in persoonlijk opzicht zijn er geen problemen.

Ik heb mij - hoezeer mij dat spijt - uit de politiek teruggetrokken. En er hebben zich sedertdien geen nieuwe feiten of ontwikkelingen voorgedaan, die mij tot een ander inzicht hebben gebracht. Ik blijf bij mijn besluit. En ik heb daarvan de consequenties destijds aanvaard. Wie het niet eens is met het huidige beleid, dient dat m.i. te bespreken met degenen, die daarvoor nu de politieke verantwoordelijkheid dragen in fractie en partij. Zelf onthoud ik mij van politieke activiteiten.

Mijn ingezonden stuk in het Friesch Dagblad van 10 november was geen actie, zoals Trouw veronderstelde, maar een reactie. Ik ageerde niet, ik reageerde. Maar dat is Trouw ontgaan, de lezers van Trouw niet.

In de afgelopen maanden heb ik stapels brieven ontvangen van partijleden, kiesverenigingen en sympathisanten; ook een hele serie verzoeken om spreekbeurten en interviews waarop ik afwijzend heb gereageerd. Ik meen te mogen vragen, dat de verantwoordelijke personen in hun publieke uittalingen recht zullen doen aan het door mij ingenomen en door hen gerespecteerde standpunt. Aan een ieder in de A.R.P. vraag ik om mijn standpunt te respecteren en/of er vrede mee te hebben.

Ik neem niet meer deel aan de actieve politiek op grond van politieke motieven. Ik blijf om redenen van principiële aard lid van de A.R.P. Ik

hoop, dat anderen dat ook zullen doen. Ik wens de partij alle goeds toe in haar politieke arbeid en bij haar bezinning op de voortdurend klemmende vraag wat het wezen is en behoort te zijn van de *Anti-Revolutionaire denkrichting*.

Tenslotte wil ik allen die mij in de afgelopen jaren een zo grote mate van vertrouwen hebben geschonken daarvoor mijn dank en erkentelijkheid betuigen.

Mijn politieke arbeid heeft mij vooral ook daardoor steeds grote voldoening geschonken, ook in moeilijke politieke omstandigheden. Ik zie daar met dankbaarheid op terug.”

Samenwerking

In de eerste vier maanden van 1973 komen de dagelijkse besturen van A.R.P., C.H.U. en K.V.P. 3 keer bijeen. Zij spreken over de actuele politieke situatie, maar vooral over de samenwerking tussen de drie partijen en de verdere vormgeving daarvan. Eensgezind komt men tot de conclusie, dat een kleinere stuurgroep een resolutie moet voorbereiden, waarin de verdere gang van zaken op dit punt wordt neergelegd. Uiteraard dient er steeds een terugkoppeling te zijn vanuit de stuurgroep naar het d.b. Dit gebeurt dan ook.

Op 20 juni en op 13 september hebben besprekingen plaats met de A.R.-bewindslieden. Actuele politieke zaken en de partij-politieke verhoudingen passeren de revue.

In de vergaderingen van het dagelijks bestuur vragen ook tal van organisatorische en financiële problemen de aandacht.

De zaken, die in het partijbestuur aan de orde komen worden in het dagelijks bestuur voorbereid.

De voorzitter, dr. A. Veerman, legt zijn functie neer in verband met het aanvaarden van een staatssecretariatschap. Het d.b. ontwerpt een procedure voor de kandidaatstelling met betrekking tot de vacature, waarbij de Kamercentrales in belangrijke mate worden betrokken. Drs. J. de Koning wordt waarnemend voorzitter.

Dr. W. de Kwaadsteniet neemt ontslag als partijsecretaris vanwege zijn benoeming tot Kamerlid. Gedurende 6 jaar was hij partijsecretaris.

Van dr. A. Veerman en dr. W. de Kwaadsteniet wordt in de partijraad van 23 juni officieel afscheid genomen.

Als d.b.-lid treedt af C. D. van Oosten; zijn plaats wordt ingenomen door H. A. Brokking. In de loop van het jaar bedankt eveneens mr. P. van Dijke voor het lidmaatschap van het dagelijks bestuur vanwege het aanvaarden van een andere functie. Als regel gaat aan iedere vergadering van het d.b. een bijeenkomst van het presidium vooraf.

Vervolg van pag. 1

In samenwerking willen wij zorgen voor een sterke A.R.-inbreng. Daar zijn wij mee bezig.

En wat de A.R.P. betreft of het grotere samenwerkingsverband waarbij de A.R.P. is betrokken, er zal een beleid gevoerd moeten worden, dat gericht is op het oplossen van knelpunten. Een uitspraak die een kreet is wanneer je hem niet „hard“ maakt.

De problemen van vandaag en morgen moeten wij aanpakken en een christelijke partij mag zich nooit laten verleiden tot een beleid op kort zicht of op kiezers gunst.

Internationaal werk

Reeds een groot aantal jaren werken A.R.P., C.H.U. en K.V.P. samen voor wat betreft de internationale contacten. Gedieën zijn zij aangesloten bij de Europese Unie van Christen Democraten (E.U.C.D.). Zij vormen daarvan ook de Nederlandse afdeling. (*equipe*).

In de loop van het jaar volgt drs. W. K. N. Schmelzer (KVP) de anti-revolutionair mr. P. H. Kooijmans op als voorzitter van de Nederlandse afdeling en ook als vice-voorzitter van de Europese unie. Secretaris blijft C. F. Kleisteriee (KVP-2e-Kamerlid).

De A.R.-delegatie in de Nederlandse afdeling wordt in de loop van het jaar geheel gewijzigd, want ook dr. W. de Kwaadsteniet en dr. A. Veerman leggen hun functie neer vanwege hun veranderde positie. Het partijbestuur benoemt in de opengevallen plaatsen dr. C. Boertien, D. Corporaal en drs. J. de Koning.

Als regel komt de Nederlandse afdeling één keer per 4 à 5 weken bijeen ter bespreking van de gang van za-

ken in de internationale unie en ter voorbereiding van de inbreng voor diverse commissies en voor internationale conferenties. Steeds wordt verslag uitgebracht omtrent de werkzaamheden aan het partijbestuur. De samenwerking verloopt op een uiterst plezierige manier.

Tallos zijn de zaken, die aan de orde komen. Diverse besprekingen vinden plaats over het te ontwerpen Europees manifest, over een nota met betrekking tot de grondslagen van de Wereld Unie van Christen Democraten, over de inbreng in de Oost-West commissie van de andere commissies.

Aan de activiteiten op het internationale vlak wordt naar vermogen deelgenomen. Gezien de beperkte financiële middelen vertegenwoordigen de partijen elkaar vaak op congressen, conferenties en commissie vergaderingen.

Een belangrijk punt in de discussies vormt de ontwikkeling ten aanzien van de Europese gemeenschappen. Mede met het oog op Europese verkiezingen is er een regelmatig intensief contact met de christen-democra-

tische fractie in het Europese parlement.

De verhouding tot de verschillende conservatieve partijen in Europa is een punt, dat regelmatig de aandacht opeist in de discussies. De meningen over de vraag of er meer of minder nauwe contacten met de conservatieven moeten worden aangeknoopt zijn verdeeld. Tot nu toe heeft de EUCD geen officiële bindingen met hen. Naar aanleiding van de toetreding van enkele nieuwe landen tot de Europese Gemeenschap stelt de christen-democratische fractie in het Europese parlement een contactcommissie in met de conservatieven, waarin de te behandelen zaken worden doorgesproken terwijl er ook gezamenlijke bestuurs (bureau) vergaderingen worden gehouden.

Vermeldenswaard zijn verder de contacten met Znakgroep uit Polen, die vanuit een minderheidspositie duidelijk behoefte heeft aan contact met christen-democraten uit West-Europa.

Begin oktober heeft de Nederlandse afdeling een gesprek met de Chileen Kraus, die minister van Economische Zaken was in het kabinet Frei. Het

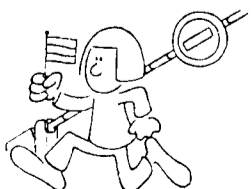
gesprek gaat over de staatsgreep in Chili en over de gevolgen daarvan.

Van 7 - 9 november vindt in Bonn het 19e congres van de EUCD plaats. Voorafgaand aan het congres worden de Duitser Von Hassel (CDU) tot voorzitter en de Italiaan Forlan (Democratia Cristiana) tot secretaris-generaal van de EUCD gekozen.

Het thema voor het congres luidt „De Christen-democratie - voor vooruitgang en solidariteit“. Een mooi thema, dat in vijf werkgroepen nader wordt uitgediept. Aan de orde komen: de ethische grondvragen van het menselijk bestaan nu, internationale politiek als vredespolitiek, economische en sociale politiek in dienst van de mens, cultuurpolitiek in dienst van de mens, politiek voor een menswaardig milieu.

Het congres komt tot een aantal algemene uitspraken, die nadere uitwerking en verdieping behoeven willen zij werkelijke politieke betekenis hebben. Het voornemen bestaat daarmede in 1974 concrete voorgang te boeken.

Dat geldt met name voor het tot stand te brengen Europees manifest. De Nederlandse delegatie is niet tevreden over de voorbereiding van het congres en over de gang van zaken op het congres. De Nederlandse afdeling bereidt dan ook een aantal voorstellen voor, die tot verbetering kunnen bijdragen.

Evenals 1972 is 1973 voor het partijbestuur een vergaderrijk jaar. Het bestuur komt elf keer bijeen, telkens te Utrecht. De hoge vergaderfrequentie houdt verband met de te nemen beslissingen over de intensivering van de samenwerking tussen A.R.P., C.H.U. en K.V.P. en met de ontwikkelingen rond de kabinetsformatie.

Tijdens de vergadering van 1 februari brengt mr. B. W. Biesheuvel, als fractievoorzitter, verslag uit over de vorderingen bij de kabinetsformatie. In dezelfde bijeenkomst wordt van gedachten gewisseld over de op komst zijnde A.R.P.-notitie over de nota van de contactraad.

In de vergadering van 15 februari wordt het plotseling overlijden herdacht van het Tweede Kamerlid, Tj. Walburg.

Verder wordt - naar aanleiding van de verslaggeving van mr. B. W. Biesheuvel - langdurig gesproken over de kabinetsformatie. Op 9 maart bespreekt het partijbestuur opnieuw de ontwikkelingen rond de formatie; mr. W. Aantjes, de nieuwe fractievoorzitter, brengt verslag uit. De kabinetsformatie noodzaakt het partijbestuur reeds op 26 maart weer te vergaderen. Naast mr. W. Aantjes is ook mr. B. W. Biesheuvel bij de bespreking aanwezig. Nieuwe ontwikkelingen inzake de confessionele samenwerking vormen eveneens onderwerp van bespreking. Het bestuur vergadert vervolgens op 4 mei.

Naast een indringende bespreking van de bijna voltooide kabinetsformatie wordt besloten de voor 18 mei vastgestelde partijraad te verschuiven naar een datum in de maand juni.

In verband met de benoeming van dr. A. Veerman tot staatssecretaris van Onderwijs en Wetenschappen benoemt het partijbestuur in de vergadering van 18 mei drs. J. de Koning tot waarnemend voorzitter. Ook wordt besloten - wegens vertrek van de tot Kamerlid benoemde partijsecretaris dr. W. de Kwaadsteniet - tot partijsecretaris te benoemen D. Corporaal die tot nu toe als adjunctsecretaris op het partijsecretariaat werkzaam is. Tot plaatsvervanger van de

secretaris wordt M. N. G. Kool benoemd. Het partijbestuur besluit de voorjaarspartijraad uit te bouwen tot een tweedaagse bijeenkomst.

De beoordeling van het politieke beleid van de Tweede Kamerfractie komt op vrijdagavond 22 juni ter sprake, terwijl de christendemocratische samenwerking op zaterdag 23 juni, wanneer ook C.H.U. en K.V.P. vergaderen, aan de orde komt.

- Partijbestuursvergaderingen worden ook regelmatig bezocht door enkele ereleden. Zo ziet u op bovenstaande foto mr. J. Donner, tweede van links.

Partijbestuur

Op 7 juni bereidt het partijbestuur de partijraad van 22 en 23 juni voor. Balans en jaarrekening 1972 worden vastgesteld; enkele dubbeltallen wegens vacatures worden opgesteld, terwijl als nieuw lid van het dagelijks bestuur in de vacature C. D. van Oosten wordt gekozen H. A. Brokking. Het partijbestuur besluit de door de stuurgroep van A.R.P., C.H.U. en K.V.P. opgestelde ontwerp-resolutie over de confessionele samenwerking

in ongewijzigde vorm ter beoordeling aan de partijraad voor te leggen. In eerste vergadering na de vakanties, 21 augustus, wordt besloten in de maand oktober een financiële actie te houden ter gelegenheid van het 95-jarige bestaan van de partij (3 april 1974); extra fondsvorming is dringend noodzakelijk om de uitvoering van een aantal belangrijke taken te blijven waarborgen. Het partijbestuur besluit voorts over te gaan tot het aantrekken van ongeveer vijf parttime buitendienstfunctionarissen, die in de regio opbouwwerk voor de partij zullen moeten verrichten.

In de reeds per 1 februari jl. ontstane vacature door het vertrek van H. Weststrate naar Unilever N.V. wordt benoemd drs. C. Bremmer, die als stafmedewerker op het partijsecretariaat met name wordt belast met de eindredactie van Nederlandse Gedachten en het kader- en vormingswerk.

Verder wordt bekeken hoe de weg naar verdere samenwerking tussen A.R.P., C.H.U. en K.V.P. moet verlopen, mede met het oog op de komende Staten- en Gemeenteraadsverkiezingen.

Op 22 september vindt de jaarlijkse partijbestuursbijeenkomst plaats, die met name handelt over troonrede en miljoenennota.

Dr. A. J. Vermaat, de financieel-economisch deskundige van de fractie, geeft een toelichting en beantwoordt, samen met mr. W. Aantjes, vragen van partijbestuursleden. Op organisatorisch gebied worden

partijraden van deze partijen, kan leiden tot verschillen in de uiteindelijk aangenomen resoluties; draagt het partijbestuur op, alvorens de weg vrij te maken tot deze verdergaande vormen van samenwerking, op korte termijn een onderzoek in te stellen naar de mogelijke verschillen in de resoluties. Wanneer er sprake van mocht zijn dat er in duidelijke mate tekort wordt gedaan aan de in de nota geschetste politieke strategie, of dat het evangelie als uitgangspunt voor deze strategie wordt gereduceerd tot één onder meerdere, dan kan aan verdergaande samenwerking geen gestalte worden gegeven en dient de partijraad zo spoedig mogelijk bijeen te komen ten einde zich over de consequentie van de situatie te bezinnen."

Verkiezingen

Bij de verkiezingen in 1972 spannen de campagneteams zich in om een goede campagne te voeren.

Teneinde een inzicht te verkrijgen in de ervaringen van campagneteams en Kamerkandidaten wordt een vragenlijst rondgezonden.

Mede op basis van de binnen komende reacties stelt het secretariaat een „evaluatie van de verkiezingscampagne 1972” op. Partijbestuur, organisatiecommissie en organisatieadviescommissie wisselen over deze notitie van gedachten.

Op 11 en 12 mei bespreken de campagneteams op een bijeenkomst in De Hoorne Boeg deze evaluatie en formuleren een aantal voorstellen.

Deze worden door de andere partijorganen overgenomen. De campagneteams discussiëren in dezelfde bijeenkomst over de voorbereidingen

plannen voor het seizoen 1973-1974 vastgesteld en conclusies getrokken ten aanzien van de in 1973 gestarte centrale contributie-inning.

Het partijbestuur is niet gelukkig met de gevolgde procedure bij de publicatie van een C.D.A.-rapport over de collegevorming.

Op 12 oktober bespreekt het partijbestuur de door de A.R.P.-fractie ingenomen houding tijdens de Algemene Beschouwingen over de begroting 1974.

Het partijbestuur stemt vervolgens in met de benoeming van G. v.d. Berg tot opvolger van E. Termorshuizen, die per 1 januari zijn functie als stafmedewerker van de A.R.P. gaat verwisselen voor die van cursusleider bij het Slotemaker de Bruïne-Instituut. Voorts besluit het partijbestuur aan de partijraad het volgende dubbeltal in verband met de vacature voor het voorzitterschap ter vaststelling aan de partijraad aan te bieden: 1. drs. J. de Koning en 2. prof. mr. P.J. Boukema.

Zowel op 16 als op 23 november vergadert het partijbestuur ter voorbereiding op de partijraad van 15 december, waar opnieuw een ontwerp-resolutie aangaande de samenwerking tussen A.R.P., C.H.U. en K.V.P. aan de orde zal komen.

Het bestuur besluit het door het voorlopig bestuur van het Christen Democratisch-Appel opgestelde ontwerp aan de partijraad aan te bieden. In nagenoeg elke vergadering geeft de voorzitter van de Tweede Kamerfractie een overzicht van de politieke gebeurtenissen in de achterliggende periode.

albracht
kunststofverwerkende industrie
en handelsonderneming b.v.

Waardsedijk 1 - Postbus 1
Montfoort
Telefoon 0 3484-2146

OMSLAGEN

De voorjaarspartijraad, die een tweedaags karakter heeft, vindt plaats op vrijdagavond, 22 juni en zaterdag 23 juni in het Jaarbeurs Congres- en Vergadercentrum te Utrecht.

Waarnemend partijvoorzitter drs. J. de Koning houdt op vrijdagavond 22 juni een openingswoord onder de titel „Meer dan een getuigenis”. De tekst van de rede is opgenomen in de brochure „Gezamenlijk optrekken”. De partijraad wordt o.a. bijgewoond door de A.R.bewindslieden drs. J. Boersma, mr. W. F. de Gaay Fortman, dr. P. H. Kooijmans en dr. A. Veerman. Tijdens de bijeenkomst wordt het overlijden herdacht van Tj. Walburg, Sint Annaparochie (lid van de A.R.Tweede Kamerfractie), W. van Dalen, Nijmegen (afgevaardigde voor de S.C.Nijmegen) en A. J. Stolp, Leiden (lid van de Organisatie Raad). Mr. W. Aantjes geeft een toelichting op het politieke beleid van de A.R.Tweede Kamerfractie, zoals dat met name is gevoerd tijdens de kabinetsformatie, die heeft geleid tot de vorming van het extra-parlementaire kabinet-Den Uyl. De rede van mr. Aantjes onder de titel „Samen verder” is eveneens opgenomen in de brochure „Gezamenlijk optrekken”. Vervolgens vindt een discussie, waaraan 25 personen deelnemen, plaats over het gevoerde beleid.

De vergadering, die voortgezet wordt op zaterdag, 23 juni, beluistert opnieuw een toespraak van de waarnemend partijvoorzitter, drs. J. de Koning. Dit keer onder de titel „Voor christelijke politiek vertrouwen onmisbaar”. Ook de tekst van deze toespraak staat afgedrukt in de brochure „Gezamenlijk optrekken”. De partijraad stelt het dubbeltal M. H. L. Weststrate en M. Vreugdenhil vast in verband met een vacature in het partijbestuur. M. H. L. Weststrate wordt vervolgens gekozen. De jaarverslagen van A.R.P., Arjos en Dr. A. Kuyperstichting over 1972 worden zonder

Voorjaarspartijraad

discussie vastgesteld. Naar aanleiding van een voorstel van H. Meijer c.s. tot verlening van financiële steun aan het A.R.Jongerencontact wordt besloten pogingen in het werk te stellen een gesprek tot stand te brengen tussen Arjos en A.R.J.C. Het partijbestuur wil daarin bemiddelen. De partijraad neemt afscheid van partijvoorzitter, dr. Veerman, vanwege zijn benoeming tot staatssecretaris van Onderwijs en van partijsecretaris, dr. W. de Kwaadsteniet, vanwege zijn benoeming tot lid van de Tweede Kamer. Ondervoorzitter, dr. D. Th. Kuiper, leidt de bespreking over een ontwerp-resolutie naar aanleiding van de nota van de contactraad van A.R.P., C.H.U. en K.V.P. „Op weg naar een verantwoordelijke maatschappij” in. De toespraak onder de titel „Beslissen vanuit onze idealen” is opgenomen in de brochure „Gezamenlijk optrekken”. Aan de discussie over de ontwerp-resolutie wordt door ca. 35 sprekers deelgenomen.

De resolutie wordt op één onderdeel geamendeerd, naar aanleiding van een voorstel van de Provinciale Organisatie Gelderland. In regel 6 wordt de puntkomma vervangen door een komma en vervolgens aan de zin toegevoegd: „en die zich daartoe laat gezeggen door de verplichtende norm van het evangelie, zodat er geen sprake kan zijn van gelijk-

waardigheid van inspiratiebronnen”. De geamendeerde resolutie wordt vervolgens aanvaard met 170 stemmen voor en 38 stemmen tegen. De tekst van de resolutie is eveneens opgenomen in de brochure „Gezamenlijk optrekken”. De partijraad aanvaardt verder een motie van de Kamercentrale Zwolle, waarvan de tekst als volgt luidt:

„De partijraad instemmende met de inhoud van de ontwerp-resolutie over de samenwerking tussen de A.R.P., C.H.U. en K.V.P., overwegende dat de exacte formulering van de grondslag in de statuten van de nieuw te vormen organisatie nog zal moeten plaatsvinden, geeft het partijbestuur opdracht er bij het bestuursorgaan van het CDA op aan te dringen, dat in de statuten duidelijk tot uitdrukking komt dat er slechts sprake is van één uitgangspunt, nl. het evangelie van Jezus Christus.”

Tenslotte stemt de partijraad in met de tekst van een door de Arjos ingediende resolutie, die als volgt luidt:

„De partijraad van de A.R.P. overwegend dat de gescheiden behandeling van de ontwerp-resolutie m.b.t. verdergaande samenwerking tussen A.R.P., C.H.U. en K.V.P. in de resp.

voor Staten- en raadsverkiezingen. Statutair gezien liggen de bevoegdheden voor deze verkiezingen bij de plaatselijke kiesverenigingen.

De partij kan landelijk een stuk handreiking bieden door suggesties te doen en materiaal aan te dragen.

Hiertoe wordt een aantal suggesties gedaan. In sommige provincies is er alleen een gezamenlijk programma, terwijl eerooknogprovincieszijnwaardeA.R.P. geheel zelfstandig aan de verkiezingen deelneemt.

De campagneteams vergaderen op 22 augustus opnieuw en spreken dan met name over de verdere voorbereiding van de verkiezingen.

Inmiddels is er een regelmatig contact tussen de drie partijsecretarissen, waarbij in goed overleg enkele gezamenlijke notities worden vervaardigd en gezamenlijke aanbevelingen worden opgesteld.

De campagneteams komen op 13 december bijeen en beraden zich over coördinatie van materiaal en activiteiten. Een aantal werkafspraken wordt gemaakt. De eigen campagneteams komen op 14 december bijeen om intern een aantal zaken nader te regelen.

Het spreekt vanzelf, dat aan de voorbereidingen voor de verkiezingen hard verder wordt gewerkt.

DE COMMISSIE VAN BEROEP

Deze commissie krijgt in 1973 geen zaak te behandelen.

DE FINANCIËLE COMMISSIE

De samenstelling van de Financiële Commissie, bestaande uit de heren dr. J. de Nooy, die in de loop van het jaar bedankt wat een vacature met zich meebrengt, W. A. van der Velden en drs. J. G. H. van Wijhe, blijft in 1973 onveranderd. De commissie gaat schriftelijk accoord met de balans over 1972.

De najaarspartijraad wordt gehouden op zaterdag, 15 december in „De Doelen” te Rotterdam. De waarnemend partijvoorzitter, drs. J. de Koning, opent de vergadering met een rede, die in druk is verschenen en is opgenomen in de brochure „Bemoedigende Tekenen”.

Aanwezig zijn o.m. de staatssecretarissen mr. P. H. Kooijmans en dr. A. Veerman. De partijraad stelt een dubbeltaal vast in verband met de vacature voor het voorzitterschap van de partij. Het dubbeltaal, waaruit de kiesverenigingen via een schriftelijke stemming een keus zullen maken, is als volgt: drs. J. de Koning en prof. mr. P. J. Boukema.

De partijraad stelt drie dubbeltaalen vast in verband met vacatures in de Organisatie Commissie. Het gaat om de dubbeltaalen mej. A. Meinhardt en J. Pieters, I. van Dellen en J. de Jong, N. Schouten en F. Buyserd.

De partijraad kiest vervolgens mej. A. Meinhardt, I. van Dellen en N. Schouten. Een voorstel van H. Meijer ter verlening van subsidie aan het A.R.Jongerencontact wordt door de partijraad verworpen.

De financiële stukken over 1972 alsmede de herziene begrotingen 1973 en de ontwerp-begrotingen 1973 van A.R.P. en dr. Abr. Kuypertstichting worden goedgekeurd.

Naar aanleiding van een voorstel van de Kamercentrale Zwolle wordt besloten in het voorjaar van 1974 een grondige studie te verrichten over de centrale contributie-inning in 1973. Naar aanleiding daarvan zal de Organisatie Raad een notitie bespreken, waarvan de resultaten vervolgens op de voorjaarspartijraad 1974 ter sprake zullen komen.

Dr. D. Th. Kuiper geeft, als ondervoorzitter, een toelichting over de ontwerp-resolutie inzake het Christen-Democratisch Appèl (samenwerkingsorgaan van A.R.P., C.H.U. en K.V.P.), waarvan de tekst

is opgenomen in de brochure „Bemoedigende Tekenen”.

Na een langdurige discussie wordt de resolutie door de partijraad aangenomen met 135 stemmen voor en 37 stemmen tegen. De tekst van de resolutie is eveneens opgenomen in een eerdergenoemde brochure. Ook schaarde de partijraad zich achter een motie van de Staten centrale Gouda en de Kamercentrale Rotterdam (76 stemmen voor en 72 stemmen tegen), waarvan de inhoud is:

„Gezien de reeds jarenlange samenwerking met de andere christelijke partijen, alsmede gelet op de besprekingen, studies, rapporten en andere bijdragen voor een vaster verband met de C.H.U. en de K.V.P., spreekt de partijraad duidelijk uit dat de opgerichte C.D.A. een federatie is en geeft het partijbestuur opdracht de resolutie aan het partijbestuur o.a. betreffende de politieke samenwerking, de eenheid van politiek beleid en de overdracht van bevoegdheden nader uit te werken en aan de orde te stellen in de daarvoor bevoegde partijorganen.”

Op voorstel van de Kamercentrale Tilburg gaat de partijraad accoord met de volgende motie:

„De partijraad spreekt haar wens uit, dat het bestuur (a.i.) van het C.D.A. de totstandkoming bevordert van C.D.A.-kandidatenlijsten voor de verkiezing van leden van de Eerste Kamer in juli 1974.”

Najaars-partijraad

- Waarnemend partij-voorzitter drs. J. de Koning.

Op 23 juni 1973 komt het Christen Democratisch Appèl (C.D.A.) tot stand, doordat de partijraden van A.R.P. en K.V.P. en de Unieraad van de C.H.U. een resolutie aannemen waarin tot oprichting wordt besloten.

Tot die datum bereidt een stuurgroep uit de drie partijen de resolutie voor. Voor de A.R.P. maken daarvan deel uit D. Corporaal (vervanger van dr. W. de Kwaadsteniet), drs. J. de Koning (vervanger van dr. A. Veerman) en dr. D. Th. Kuiper.

Tal van besprekingen wijden de stuurgroep en enkele werkgroepen aan de inhoud van de resolutie en aan de mogelijke vormgeving van de samenwerking.

De stuurgroep wordt door de drie partijbesturen ingesteld.

Het bestuursorgaan van het C.D.A. geeft op 23 juni het volgende communiqué uit:

„De stuurgroep van A.R.P., C.H.U. en K.V.P. heeft namens drie besturen, gezien de resoluties van de partijraden van 23 juni jl. de Kiesraad verzocht de benaming Christen Democratisch Appèl (C.D.A.) te willen registreren.

Het doel is de benaming te reserveren, zodat na definitieve beslissingen door de betrokken partijen in het najaar, bij verkiezingen eventueel gezamenlijk van deze benaming gebruik kan worden gemaakt”.

De vergadering van 2 juli benoemt prof. dr. P. A. J. M. Steenkamp tot voorzitter van het C.D.A., terwijl mr. J. G. H. Krajenbrink secretaris wordt. De drie partijbesturen stemmen met deze benoemingen in.

In juli ontvangen de provinciale en regionale partij-organen een brief m.b.t. de samenwerking, ondertekend door de voorzitter van het C.D.A. en door de drie partijvoorzitters. In september gaat een soortgelijke brief naar de besturen van de kiesverenigingen.

In september heeft een delegatie uit het bestuursorgaan een gesprek met de Aktiegroep Nieuwe Partij. In oktober wordt overleg gepleegd met de besturen van de fracties van A.R.P., C.H.U. en K.V.P. in de Tweede Kamer over de politieke opstelling. Naar aanleiding van een gesprek tus-

sen het bestuursorgaan en de drie dagelijkse besturen ziet op 10 september de volgende verklaring het licht.

1. Het bestuursorgaan van het Christen Democratisch Appèl heeft op 10 september jl., samen met de dagelijkse besturen van A.R.P., C.H.U. en K.V.P., gesproken over de manier waarop de colleges van Gedeputeerde Staten en van Burgemeester en Wethouders worden gevormd.

2. Het bestuursorgaan is van oordeel: a. dat de colleges van Gedeputeerde Staten en van Burgemeester en Wethouders in de huidige tijd primair dienen te worden gevormd op basis van programmatische overeenstemming;

b. dat er daarbij naar dient te worden gestreefd in dat program zoveel mogelijk politieke groeperingen te verenigen.

Het bestuursorgaan kan daarom in grote lijnen instemmen met bijgaande aanbevelingen (met toelichting) die door commissies uit de drie partijen zijn opgesteld.

3. Het bestuursorgaan is van plan dit najaar een conferentie over het vraagstuk van de collegevorming te beleggen, met als voornaamste discussiestuk de aanbevelingen van de commissies.

De in punt 3 genoemde conferentie beleggen de stichtingen op 13 november te Doorn, onder auspiciën van het C.D.A.

In de bijeenkomst van 15 september besluit het C.D.A. een telegram te verzenden aan de christen-democraten te Chili. Het telegram heeft de volgende inhoud:

„Het Christen Democratisch Appèl van Nederland wil in deze tijd van

democratische vrienden in Chili eraan zullen willen en kunnen medewerken dat de nobele en langdurige traditie van het Chileense volk zal kunnen worden voortgezet en dat, met respect voor de Grondwet, in vrije democratisch-parlementaire verhoudingen en in een geest van onderlinge verdraagzaamheid verder kan worden gewerkt aan de sociale, culturele en economische vooruitgang van het gehele Chileense volk en in het bijzonder voor de maatschappelijk zwaksten.

Wij vertrouwen dat onze christen-

- De fractieleiders der 3 chr. dem. partijen. Van l.n.r. ziet u de heren Aantjes, Andriessen en Kruisinga (foto persbureau ANEFO).

Tenslotte wordt op voorstel van de Kamercentrale Zwolle een motie inzake het beleid van de Tweede Kamerfractie met overgrote meerderheid van stemmen aangenomen. De tekst van deze motie is als volgt:

„De partijraad van de A.R.P. op 15 december 1973 in Rotterdam bijeen, gehoord de discussies in de partij rond het beleid van de Tweede Kamerfractie tijdens de kabinetsformatie en gezien de publiciteit met betrekking tot deze discussies:

● spreekt uit: dat binnen een partij als de onze rechtstreeks met elkaar spreken veruit de voorkeur verdient boven een discussie via de publiciteitsmedia die vraagt om misverstanden en verwarring en zeker niet leidt tot begrip over en weer;

● spreekt verder haar vertrouwen uit in de Tweede-Kamerfractie, die in een - velerlei opzicht - voor haar moeilijke periode (kabinetsformatie, partij politiek problemen) een eenheid van optreden is blijven demonstren op basis van het haar door de partij meegegeven verkiezingsprogramma.

Daarbij kunt u blijven rekenen op de solidariteit van ons als christen-democraten in Nederland”.

Aangezien onvoldoende duidelijk blijkt, dat het hier een telegram betreft aan de christen-democraten en aangezien de tekst aanleiding geeft tot misverstanden, besluit het bestuur van het C.D.A. op 18 september een aanvullende verklaring uit te geven:

„Voorzover de berichten juist zijn, dat een deel der christen-democraten in Chili zich zou hebben geschaard achter het optreden van de junta, wil het bestuursorgaan van het Christen Democratisch Appèl, zulks in aanvulling op zijn verklaring van 15 september jl. er geen enkele twijfel over laten bestaan, dat de Nederlandse christen-democraten zich daarvan in alle opzichten wensen te distancieren”.

Mede naar aanleiding van de reacties op de uitspraken van het bestuursorgaan uit de kring van de drie partijen wordt een aantal regels vastgelegd, die gehanteerd zullen worden bij eventuele andere verklaringen.

Vanaf augustus vergadert het bestuursorgaan één keer per 14 dagen. In november komt het orgaan 4 keer bijeen teneinde de ontwerp-resolutie voor de najaarspartijraden vast te stellen en van gedachten te wisselen over de politieke situatie.

De najaarspartijraden van de drie partijen nemen de ontwerp-resolutie met overgrote meerderheid aan.

In 1973 stormt het behoorlijk in de A.R.P. Het secretariaat heeft daar werk van gehad. Tal van leden wendden zich tot het secretariaat en via het secretariaat tot het partijbestuur om uiting te geven aan hun emoties. En die emoties laaien soms heel hoog op.

Gevolg van één en ander is, dat alle zeilen bijgezet moeten worden om alles goed te laten verlopen.

Extra aandacht vragen met name ook de financiën vanwege de centrale contributie-inning. De gehele financiële positie is van dien aard, dat tot een verdere inkrimping van het personeel moet worden besloten. Een en ander heeft uiteraard zijn weerslag op het totale werkpakket en de realisering daarvan.

In 1973 gelukt het in ieder geval om met vereende krachten de meest essentiële zaken uit te voeren. Met het concretiseren van o.a. het rapport „Niet bij traditie alleen” kan echter nog slechts een schamel begin worden gemaakt.

Voorbereidingen voor het aanstellen van een aantal part-time buitendienstfunctionarissen worden wel getroffen, maar de aanstelling van de personen en het op gang brengen van de projecten moet naar begin 1974 worden verschoven.

Veel werk, dat eigenlijk gedaan zou moeten worden kan niet gebeuren, maar moet naar een later tijdstip worden verschoven.

Medewerkenden

Eind 1973 zijn er 18 personen op het secretariaat werkzaam; eind 1972 waren dat er 21. Twee personen werken voor halve dagen, één voor 4/5 en één persoon is voor 60% in dienst van de partij; voor 40% in dienst van de Kuypertstichting. De begroting voor 1973 ging uit van 21 medewerkers, waarvan 5 met een halve dagtaak. Twee personen komen op grond van de wettelijke regelingen in aanmerking voor het volgen van vormingscursussen.

De opbouw van de medewerkers is als volgt: 1 jongste medewerkster; 1 telefoniste/receptioniste (60% partij; 40% K.S.); 1 typiste; 2 financiële administratie en N.G. (1 voor halve dagen); 3 leden-administratie (1 voor halve dagen); 3 secretaresses (1 voor 4/5); 1 sous-chef de bureau; 1 chef de bureau/boekhouder; 1 Arjos; 2 stafmedewerkers (voorlichting, informatie, kaderwerk, weekblad); 1 adjunct-secretaris; 1 secretaris.

Mutaties

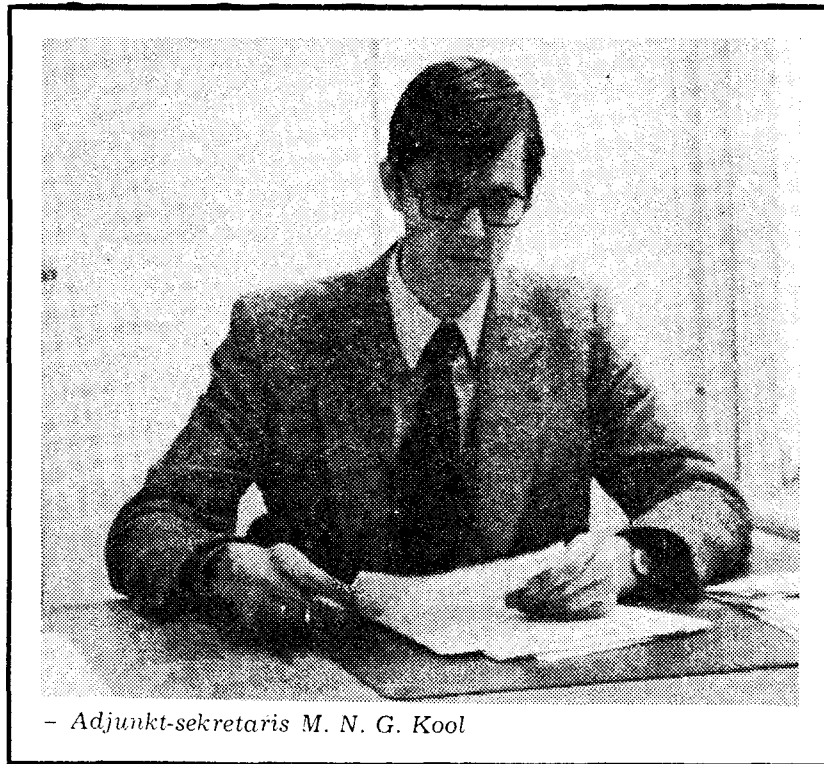
Het jaar is rijk aan mutaties op het secretariaat. Per 31 januari vertrekt H. Weststrate, per 30 juni dr. W. de Kwaadsteniet, per 31 oktober de dames E. Monster-Koppen en C. J. Roos-Keus, per 31 december E. Termorshuizen en mej. T. de Zwart. Op een bezetting van circa 20 personen en niet geringe aderslating. Alle betrokkenen zijn geruime tijd werkzaam geweest op het partijsecretariaat en hebben met veel enthousiasme hun werk daar verricht. Graag willen wij hen hartelijk danken voor hun collegialiteit. Afzonderlijke vermelding verdient allereerst dr. W. de Kwaadsteniet. Op 1-5-1958 treedt hij als adjunct-secretaris in dienst van de partij; op 1 juli 1966 wordt hij partijsecretaris.

Vervolgens E. Termorshuizen, die zijn intocht houdt op 1 april 1956. Na eerst op de boekhoudafdeling en de administratie werkzaam te zijn geweest wordt hij later stafmedewerker en is als zodanig o.a. belast met verkiezingswerkzaamheden, met wij komen terug en met het verstrekken van informatie. Gelukkig blijven niet alle plaatsen verder onbezet. Drs. C. Bremmer wordt per 1 september stafmedewerker, speciaal belast met Nederlandse Gedachten en kaderwerk; op 26 november arriveert een nieuwe jongste medewerkster mej. A. W. C. Scheffel. Tenslotte wordt in 1973 nog tot stafmedewerker benoemd G. van den Berg, maar zijn werkzaamheden vangen eerst in 1974 aan.

Leden- en abonneementen-administratie

Hoe er ook over anti-revolutionaren wordt geoordeeld, ze zijn in ieder geval treklustig. Gevolg is, dat er heel veel te muteren valt. In 1973 zijn er niet minder dan 28 432 mutaties (1972: 33 888). Als regel kan de administratie de mutatiestroom redelijk verwerken, maar er zijn elendige pieken, waarbij de zaak uit de hand dreigt te lopen. De betrokken dames moeten dan onder hoogspanning werken en dat is nooit bevorderlijk voor een vlekkeloos ver-

worden vermeld. Maar helaas, wij zijn voor een deel nog roependen in de bureaucratie. Eens per maand worden de mutaties verwerkt. Niet iedere maand ontvangen de secretarissen daarvan een overzicht. Uit efficiency-overwegingen wordt ernaar gestreefd verzendingen te combineren. Als regel ontvangen de kiesverenigingen per 1 januari en per 1 juli een ledenlijst. Er wordt van afgezien per 1 juli een ledenlijst te vervaardigen dit jaar, omdat een aantal mutaties nog niet verwerkt is. Op deze manier kan nodeloze irritatie worden voorkomen, terwijl een aardige besparing op de kosten kan worden verkregen.

- Adjunct-sekretaris M. N. G. Kool

werken van hetgeen wordt aangeboden.

De bezetting is klein, de mogelijkheden voor interne controle zijn daarom minimaal en derhalve komen er af en toe fouten voor. Naar verhouding van het aantal mutaties niet veel, maar wel vervelend voor kiesverenigingen. Zeker wanneer eenzelfde kiesvereniging enkele keren achter elkaar hetzelfde overkomt. Het secretariaat doet zijn best, beziet u daarom foutjes met een welwillend oog. Er zou gemakkelijker gewerkt kunnen worden wanneer over de gehele linie van mutatieformulieren gebruik zou worden gemaakt en wanneer de vereiste coderingen steeds

Contributie-inning

Na uitvoerige voorbereidingen start per 1 januari de centrale contributie-inning. Een operatie, die de nodige inspanningen vraagt. De response op de eerste accept-girokaart is bevredigend. Circa 50% reageert binnen 2 maanden. Na de tweede accept-girokaart is de response gestegen tot circa 70%. Op dat moment gaan de kwitanties naar de penningmeesters van de kiesverenigingen. Hoewel de penningmeesters een aanzienlijke verlichting van hun taak hebben gekregen is de afwikkeling enigszins teleurstellend.

- De heer en mevrouw Witteveen en mevr. Van Vliet, geheel links op foto, zij dragen o.a. zorg voor de onderhoud van het Kuypershuis

In het kader van de centrale hebben 160 kiesverenigingen (circa 10 000 leden) gevraagd de inning zelf te mogen verzorgen. Hiervoor wordt bestemming gegeven, omdat zij hun verplichtingen tot nu toe zijn nagekomen en zich verbinden voor 1 oktober de contributie voor het lopende jaar af te wikkelen.

Met name van deze categorie vallen de resultaten tegen. Een deel van de zgn. zelf-inners reageert niet of nauwelijks. Gevolg is dan ook, dat een deel van hen geen toestemming krijgt het zelf-innen voort te zetten. Hun aantal loopt terug tot 68 (circa 4800 leden).

Bij het afsluiten van de contributie-inning 1973 moet nog van circa 5000 leden contributie worden ontvangen. Om zover te komen is het inlassen van een extra computer-uitdraai noodzakelijk. De verdere afwikkeling van 1973 zal handmatig moeten gebeuren, omdat de gegevens uit het bestand voor de contributie-inning 1974 in gebruik zijn genomen. Dit kost veel tijd.

De resultaten zijn niet onbevredigend, maar nog niet een doorslaggevend succes. In vergelijking tot het verleden is de liquiditeitspositie aanzienlijk verbeterd, maar er zitten nog enkele elementen in die niet goed lopen.

De indruk is dat tal van kiesverenigingen extra zwarte leden zijn gaan opvoeren. Daarmede dekken zij zichzelf wel in, maar de andere partijorganen zijn er de dupe van.

De afwikkeling met kiesverenigingen en Staten- en Kamercentrales vraagt veel tijd en in een aantal gevallen kan het nog niet tot afwikkeling komen. Dat kan alleen wanneer

a. geen schulden meer bestaan over voorgaande jaren;
b. de Kamercentrales niet verzocht hebben tegoeden te blokkeren;
c. de kwitanties over het lopende jaar zijn afgewikkeld.

Het is een vrij straf beleid, dat wordt gevoerd. Het roept ook niet overal sympathie op, maar het is wel een noodzaak het zo te doen, willen wij de zaak drijvende houden.

Een uitvoerige analyse komt nog nader aan de orde.

In 1973 zijn 4 kiesverenigingen opgeheven en vinden er 32 saneringen plaats. Er wordt 1 kiesvereniging opgericht. Het totaal aantal leden buiten de kiesverenigingen om bedraagt 293 (in 1972: 253).

Vaste extra bijdragen

Ongeveer 1400 personen geven de

partij jaarlijks naast hun contributie een bijdrage, die varieert van f 15,- tot f 250,-. Deze vaste extra bijdragen zijn een welkome aanvulling voor het budget van de partij. Degeven die f 15,- of meer per jaar geven ontvangen enkele brochures. Dat zijn in 1973

- gemeente en provincie 1974;
- gezamenlijk optrekken.

Voorlichting

Dagelijks komen verzoeken om inlichtingen en om materiaal binnen. Veelal schriftelijk, maar ook de telefonische. In de zomermaanden is het op dit punt vrij rustig, maar in het „seizoen” telt het hard aan. Het aantal verzoeken zal in totaal ongeveer rond de 4000 liggen. Ook de bestellingen van materiaal zijn beduidend: 1297 (1972: 1305). Veel aanvragen zijn afkomstig van scholen en jongerengroepen. Het is uiterst belangrijk met grote zorg deze voorlichting voort te zetten. Er is duidelijk behoefte aan concrete voorlichting over actuele zaken.

Publikaties

De volgende publikaties verschijnen:
- notitie in verband met nota contactraad;
- ledenwerfkrant;
- jaarverslag 1972;
- gemeente en provincie 1974;
- gezamenlijk optrekken;
- conferentie-papers gemeente- en provincie problematiek;
- jeugdfolder;
- model C.D.A.-gemeenteprogram;
- informatieve gegevens Staten- en Gemeenteraadsverkiezingen
Diverse uitgaven verschijnen als overdrukken van Nederlandse Gedachten, teneinde de kosten zo laag mogelijk te houden.

- Meij. C. de Jong corrigeert de ingesproken kopij

NEDERLANDSE GEDACHTEN

WEEKBLAD VAN DE A.R.P. EVANGELISCHE VOLKSPARTIJ
onder redactie van
G. A. Kieft (voorzitter),
mevr. T. van Gelder-de Boer,
H. W. van den Brink,
D. Corporaal
dr. W. de Kwaadsteniet,
mr. C. van de Wetering,
drs. C. Bremmer (redactiesecretaris)

Adres van redactie, advertenties en administratie:
Dr. Kuypersstraat 3,
's-Gravenhage,
tel. (0 70) 18.39.60,
giro 89673.

Abonnementsprijs:
f 10,- per half jaar.
Giro 89673 ten name van de A.R. partijstichting te 's-Gravenhage.

Studentenabonnement:
f 13,- per jaar.
Losse verkoop f 0,50.

Uw jongerenorganisatie kan terugzien op een goed jaar. De activiteiten en gebeurtenissen waren in 1973 meer toekomstgericht en daardoor ook van betekenis voor de komende jaren, dan in voorgaande jaren wel het geval is geweest.

Het Arjos-gebeuren door de jaren heen, blijft overigens ongewijzigd, daar waar het gaat om het vormgeven van politiek jongerenwerk op het anti-revolutionaire terrein. Dit alles mag blijken uit het onderstaande (summiere) jaaroverzicht.

Nu wij twee met name belangrijke gebeurtenissen in 1973 zouden moeten noemen, dan zouden dat zijn de verkiezing van een nieuwe voorzitter, Fred Borgman, tijdens de jaarvergadering in maart, en het uitbrengen van een rapport („Veerman kan ik overvaren; nee of ja?”), waarin de toekomstmogelijkheden voor de Arjos aan de orde komen.

Samen met een rapport van de partij („Niet bij traditie alleen”) zet dit werkstuk aan tot denken en doen m.b.t. het inschakelen van rond 16-jarigen bij de anti-revolutionaire politiek. Zowel het beleid van de A.R.P. als de Arjos is erop gericht om zo'n ontwikkeling met kracht te bevorderen. Het streven van de Arjos om vooral de jongste leeftijdsgroep te bereiken heeft kennelijk enig succes gehad.

Het ledenbestand heeft een verjonging ondergaan, die vast niet toevallig is en wordt veroorzaakt door het aantal nieuwe leden, dat zich in 1973 liet inschrijven.

Het ledenaantal zelf echter onderzocht een geringe teruggang. Het is verheugend, te kunnen constateren, dat ± 40% van de Arjosleden op enigerlei wijze actief is in de organisatie. In vergelijking met andere jongerenorganisaties een opmerkelijk percentage.

In 1973 was duidelijk merkbaar, dat het plaatselijk en regionaal functioneren van de Arjos aan veranderingen onderhevig is. Het aantal clubs en kernen neemt af, het aantal doelgerichte werkgroepen neemt toe.

Dergelijke groepen houden zich bezig met studie en actie t.o.v. gemeenteraads-, provinciaal- en landelijk overheidsbeleid. Voor wat betreft dit laatste, hebben vooral de 10 landelijke fractiebegeleidingsgroepen van de Arjos voor het merendeel goed werk geleverd.

Voor het hoofdbestuur van de Arjos was dit aanleiding om te besluiten, de studies van deze groepen regelmatig uit te geven in documentaties.

Sindsdien verschijnen, naast de bulletins van de buitenlandse commissie, Arjos-bulletins over binnenlandse politieke onderwerpen. Van de mogelijkheid om zich op deze nieuwe uitgave te abonneren, maakten een dikke honderd geïnteresseerden gebruik.

De documentaties die in 1973 van de fractiebegeleidingsgroepen en de buitenlandse commissie verschenen, behandelden:

- kiesdrempel en distriktenstelsel, spreiding rijksdiensten, met selectieve investeringsheffing, de midschool
- milieu, mentaliteit en verandering
- Verenigde Naties
- Vietnam
- Kerk en ontwikkelingssamenwerking
- de krijgsmacht in de samenleving.

- ARJOS-secretaris John Toxopeus

De Arjos in 1973: visie en vaart

De lopende contacten met buitenlandse organisaties werden in 1973 gekontinueerd. De Arjos maakt deel uit van het gesprekscentrum van „jonge protestantse politici in West-

Europa” en, tezamen met CHJO-KVPJG van de Europese Unie van Jonge Christen-Democraten (de EUJCD, de jongerenorganisatie van de EUCD).

Ook binnenlands werd de participatie in de Nederlandse Politieke Jongeren Contact Raad (NPJCR) en middels dit overlegorgaan, in het Nederlandse Comité voor Internationaal Jongerenwerk (NKIJ) voortgezet.

Een nieuw contact, dat het hoofdbestuur in 1973 legde, was de aansluiting bij de Christelijke Jeugd Raad (CJR), die dient als samenwerkingsverband van een aantal protestant-christelijke jongerenorganisaties van zowel kerkelijke als maatschappelijke als politieke aard.

De Arjos organiseerde het afgelopen jaar een flink aantal landelijke manifestaties.

In het verlengde van de jaarvergadering op 3 maart, vond een druk bezocht kongres plaats over christen-democratische partijvorming, waar o.a. Steenkamp, Vermaat, Schouten, en Huysen het woord voerden. De Arjos gaf voor deze gelegenheid de documentatiemapa „de derde weg onder woorden gebracht” uit.

De twee landelijke studieconferenties stonden in het teken van „Afrika op weg naar morgen” en „maatschappijvisies: liberalisme, konfessiona-lisme, socialisme”.

Een eveneens jaarlijks terugkerende gebeurtenis, is de „introkonferentie”, die tot doel heeft om de Arjos-organisatie aan een kritisch onderzoek te onderwerpen en vooral nieuwe leden bij de club te betrekken.

Een extraatje was het werkwEEKEND ontwikkelingssamenwerking, waar een dertigtal Arjossers zich met woord en daad bezig hielden met de problemen van de derde wereld en van onszelf. Last but not least, zijn te vermelden de voorjaars- en najaars-

vergadering van het politiek overlegorgaan, de Arjosraad. Tijdens beide raadsvergaderingen werd uitvoerig ingegaan op de christen-democratische samenwerking en het C.D.A. In navolging van de studiekonferentie van 1972 over milieuvraagstukken, deed de Arjosraad in december uitspraken over „het milieu”.

De uitkomsten van de Arjosraadsvergaderingen, en in het bijzonder de uitspraken van de Arjosvoorzitter, hebben in toenemende mate de landelijke pers gehaald.

De christen-democratische samenwerking maakt kontinuu onderwerp van gesprek uit binnen de Arjos. Ook in 1973 werd de lijn van de voorgaande jaren voortgezet. Eenheid? Graag! Mits er wilsovereenstemming bestaat over uitgangspunt, program en uitvoering. Men krijgt het moeilijk met de Arjos, wanneer er tekort wordt gedaan aan deze trits.

Dat heeft de Federatie CHJO-KVPJG ondervonden tijdens besprekingen met de Arjos over activiteiten t.o.v. het C.D.A. en de verhouding van de jongerenorganisaties onderling. Zeker in de huidige situatie verdient het C.D.A. een uiterst kritische begeleiding, maar dan wel het C.D.A. als geheel en niet op onderdelen.

Dat betekent, dat de Arjos er niet voor terugschrikt om de C.H.U. met dezelfde maat te meten t.a.v. de uitvoering van het voorgenomen beleid (strategienota A.R., C.H., K.V.P.) als de K.V.P. m.b.t. het uitgangspunt dat als basis dient voor het politiek handelen.

ZETELVERDELING EERSTE EN TWEDE KAMER

	Eerste Kamer (1971)	Tweede Kamer (1972)
P.v.d.A.	18	43
K.V.P.	22	27
V.V.D.	8	22
A.R.P.	7	14
D'66	6	6
C.H.U.	7	7
DS'70	-	6
C.P.N.	3	7
S.G.P.	1	3
P.P.R.	2	7
G.P.V.	-	2
P.S.P.	1	2
B.P.	-	2
R.K.P.N.	-	1
	75	150

ARJOS- DOCUMENTATIE

„De Krijgsmacht in de samenleving” is de titel van het nieuwste (dubbel-)nummer van de documentaties die de buitenlandse commissie van de Arjos uitgeeft.

In deze uitgebreide documentatie komen achtereenvolgens aan de orde:

- de Nederlandse krijgsmacht en de NAVO
- enkele problemen betreffende deelname aan de NAVO
- ontwapeningsproblematiek
- de krijgsmacht, zijn organisatie en de samenleving
- democratiseren in de krijgsmacht
- dienstplichtigen of vrijwilligers?

De map bevat voorts een acht-tal bijlagen die aanvullende informatie geven.

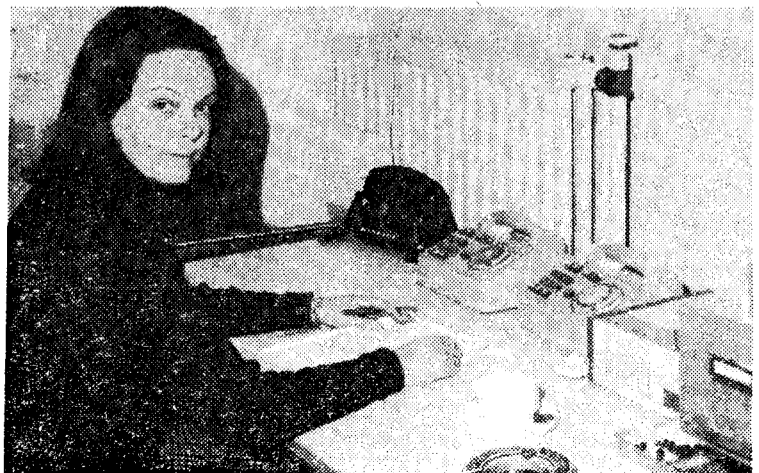
De documentatie is te bestellen, door het storten van f 3 op postgirorekening nr. 127164, Stichting Arjos, Den Haag; dan vermelden: „B.W. 1974”, tie krijgsmacht”.

Men kan zich abonneren op de uitgaven van de buitenlandse commissie, door f 5 te storten (postgirorekening nr. 127164, Stichting Arjos, Den Haag); dan vermelden: „B.W. 1974”

In 1974 verschijnen er vier bulletins.

- Chef de bureau A. van der Wees

- Mej. M. Scheepstra, telefoniste en receptioniste van het partijbureau

Zendtijd voor radio en televisie

Radio

Vanaf dinsdag 9 januari 1973 tot en met dinsdag 27 juni 1973 en van woensdag 12 september tot en met woensdag 19 december 1973 verzorgde de A.R.P. weer één radio-uitzending per twee weken van 18.20 tot 18.30 uur.

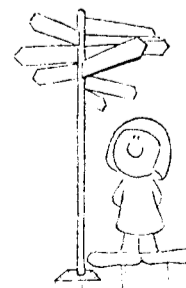
De verzorging van de uitzendingen wordt door P. van Tellingen verricht in overleg met het partijsecretariaat. De radio-uitzendingen worden op de actuele politieke vraagstukken van dat moment gericht, waarbij via vraaggesprekken met leidende A.R.-politici gepoogd wordt de A.R.-standpunten zo duidelijk mogelijk over te brengen.

In 1973 is in veel uitzendingen aandacht besteed aan de kabinetsformatie en de gevolgen daarvan. Daarnaast kwamen aan de orde: de middenstandsproblematiek, het openbaar vervoer, de Arjos, Vietnam, de positie van de ambtenaren, Veronica, de christendemocratische samenwerking (verscheidene malen), miljoenennota en troonrede, het Midden-Oosten en in de laatste maanden van 1973 de gevolgen van de energiecrisis.

Televisie

De A.R.P. verzorgde in 1973 4 televisie-uitzendingen: 10 januari, 11 april, 12 september en 12 december. Bij de voorbereiding en de realisering van de uitzendingen, wordt de partij bijgestaan door een zeer deskundige regisseur. De uitzendingen in 1973 bestonden uit kort voor de uitzending gerealiseerde vraaggesprekken.

Daarin traden op drs. D. Boonstra, en H. A. de Boer over de jongeren en de A.R.P., mr. W. Aantjes (2 maal) over de actuele politieke situatie en de vormgeving van christelijke politiek en drs. J. de Koning over de A.R.P. en de kabinetsformatie.

Samenstelling

Op 1 januari 1973 bestaat de fractie uit de navolgende leden: mr. B. W. Biesheuvel, mr. W. Aantjes, drs. J. Boersma, B. Roolvink, dr. mr. A. Veerman, mevrouw J. van Leeuwen, dr. C. Boertien, M. W. Schakel, drs. J. de Koning, Tj. Walburg, dr. A. J. Vermaat, drs. A. Schouten, mr. G. C. van Dam en H. A. de Boer.

Op 14 februari 1973 wordt de fractie zwaar getroffen door het plotseling overlijden van de heer Tj. Walburg. Hij bereikte de leeftijd van 59 jaar. Niet alleen in onze fractie, in de gehele Kamer is de verslagenheid groot. De heer Walburg is bijna 10 jaar lid van de Kamer geweest. Hij was voorzitter van de vaste commissie voor de Visserij, lid van de vaste commissies voor de Civiele Verdediging, Defensie, Landbouw en Visserij, en plaatsvervangend-lid van de vaste commissies voor Ambtenarenzaken en Pensioenen, en Verkeer en Waterstaat. Naast deze veel omvattende werkzaamheden vervulde hij een groot aantal spreekbeurten op kiesverenigingen en was hij voor zijn Friese kiezers een ware ombudsman. Hij was een zeer beminnelijk mens, een goed collega. Op 15 februari 1973 heeft de heer Biesheuvel de heer Walburg in een speciale fractievergadering herdacht. Tijdens de op die dag gehouden plenaire vergadering der Kamer spreekt de ondervoorzitter, de heer Weijters, een herdenkingsrede uit terwijl namens de regering Minister Nelissen spreekt. Ook in Nederlandse Gedachten verschijnt een In Memoriam. Op de vergadering van de Partijraad van 22-23 juni spreekt de heer De Koning woorden van herdenking.

Onze fractie denkt met dankbaarheid aan de heer Walburg terug en mist nog altijd pijnlijk zijn hartelijke persoonlijkheid. Op 1 maart 1973 wordt mr. J. N. Scholten beëdigd als opvolger van de heer Walburg. Op 7 maart treden de heren Biesheuvel, Boersma, en Boertien als Kamerleden af, omdat zij op grond van de grondwettelijke bepalingen niet langer hun ministerschap met het kamerlidmaatschap mogen combineren dan 3 maanden. Op die dag worden als nieuwe leden beëdigd: mevrouw L. G. Kraaijeveld-Wouters en de heren dr. W. de Kwaadsteniet en J. van Houwelingen.

Op 11 mei 1973 wordt de heer dr. mr. A. Veerman beëdigd als staatssecretaris van Onderwijs en Wetenschappen. Op 28 mei wordt de heer dr. C. Boertien in zijn plaats beëdigd als lid der Kamer.

Sinds 28 mei bestaat de fractie derhalve uit mr. W. Aantjes, B. Roolvink, mevrouw J. van Leeuwen, dr. C. Boertien, M.W. Schakel, drs. J. de Koning, dr. A. J. Vermaat, drs. A. Schouten, mr. G. C. van Dam, H. A. de Boer, mr. J. N. Scholten, mevrouw J. G. Kraaijeveld-Wouters, dr. W. de Kwaadsteniet en J. van Houwelingen.

Werkzaamheden

Bij het partijsecretariaat is voor belangstellenden een overzicht verkrijgbaar van de in 1973 in de Tweede Kamer behandelde onderwerpen, van de woordvoerders die daarbij namens onze fractie zijn opgetreden en van de bladzijden van de Handelingen waarin u de tekst van de betreffende redevoeringen kunt vinden. In 1973 zijn 86 plenaire vergaderingen van de Tweede Kamer gehouden, waarvan er vele ook des avonds zijn voortgezet. Ook tijdens de kabinetsformatie heeft de Kamer normaal vergaderd.

Vorbereiding van wetsontwerpen, nota's e.d.

De behandeling van de aan de orde zijnde zaken wordt voorbereid in de diverse fractiecommissies, die in het algemeen worden gevormd door de leden en plv.-leden van onze fractie in de vaste kamercommissies. Een overzicht van de fractiecommissies vindt u elders in deze krant opgenomen. De in het parlementaire jaar 1971-1972 op gang gekomen nauwe samenwerking tussen onze fracties

Tweede-Kamerfractie A.R.P. in 1973

Oud minister president mr. B. W. Biesheuvel en oud minister B. Roolvink beide op weg naar een fractie vergadering.

en de fracties van KVP en CHU zet zich ook in 1973 voort. De commissies van Onderwijs, Wetenschappen en Milieuhygiëne van de drie christen-democratische fracties werken geïntegreerd samen. Daarnaast bestaat er een nauwe, zij het nog niet geïntegreerde, samenwerking tussen de andere fractiecommissies. Het is tijdens de plenaire vergaderingen der Kamer herhaaldelijk voorgekomen dat bij een wetsontwerp of nota één woordvoerder namens de drie fracties is opgetreden. Ook verdelen de woordvoerders van de drie christen-democratische fracties de te behandelen stof onder elkaar en zij treden dan ieder namens de drie fracties op. Dit bevordert een intensieve behandeling van het aan de orde zijnde onderwerp, gecombineerd vaak met een tijdsbesparing voor de Kamer.

Fractievergaderingen

De fractie komt gewoonlijk elke dinsdagmorgen bijeen teneinde de in de betreffende week in de Kamer aan de orde komende onderwerpen te bespreken. De overvolle agenda maakt ook extra-fractievergaderingen noodzakelijk, zodat de fractie meermaals ook op dinsdagavond, woensdag en donderdag bijeen komt. De fractie vergadert buitengewoon intensief tijdens de kabinetsformatie; tussen 30 november 1972 en 30 mei 1973 58 fractievergaderingen.

Samenwerking met fracties van KVP en CHU

Behalve bij de voorbereiding van wetsontwerpen en nota's is er ook een goede samenwerking met de fracties van KVP en CHU op andere terreinen. De fractiebesturen komen in 1973 acht keren bijeen om de resultaten van de samenwerking in de fractiecommissies en in de plenaire Kamervergaderingen te evalueren.

Op maandag 1 oktober vindt een gemeenschappelijke studiedag plaats in het gebouw der Tweede Kamer in Den Haag, waarbij over de troonrede

en de miljoenennota van gedachten wordt gewisseld. Deze vergadering wordt voorgezeten door drs. R. J. H. Kruisinga. Mr. F. H. J. J. Andriessen houdt een algemeen politieke beschouwing terwijl dr. A. J. Vermaat een financieel-economische beschouwing houdt. De drie fractiebesturen hebben voor 1974 een aantal studiedagen gepland.

Contact met regio's

Als fractie stellen wij een goed contact met de verschillende regio's van ons land bijzonder op prijs. De fractie heeft daarom een indeling gemaakt voor het contact met de kamercentrales, welke u in deze krant aantreft. Regelmatig komen vertegenwoordigers van regio's en belangengroepen naar het Kamergebouw om hun problemen met de fractie of een delegatie uit haar midden te bespreken. Omgekeerd gaan wij het land in om van de problematiek ter plaatse kennis te nemen. Bepaalde kamercommissies, bestaande uit leden van de diverse kamerfracties, leggen bezoeken af om zich persoonlijk van de plaatselijke problematiek op de hoogte te stellen, zoals de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken (probleemgebieden), Defensie (militaire oefening) enz. Ook onze fractie bezoekt zelfstandig gebieden met sociale problemen, teneinde met lokale autoriteiten en geestverwanten de situatie onder de loop te nemen.

De actie „Wij komen terug”

De lange duur van de kabinetsformatie veroorzaakt dat de werkbezoeken in het kader van deze actie eerst na het zomerreces konden worden hervat. Deze werkbezoeken hebben, anders dan tijdens een verkiezingscampagne, een sterk informatief karakter. Als fractie brengen wij in 1973 de navolgende werkbezoeken:

14 september: N.O.- Overijssel en Twente;
19 oktober: de stad 's-Gravenhage;
23 november: de Veluwe;
7 december: de provincie Utrecht.

Ook voor 1974 staan werkbezoeken op het programma. Ter voorbereiding van deze werkbezoeken zijn bergen werk verzet door de diverse regionale campagne teams, leden van plaatselijke kiesverenigingen, staten- en kamercentrales. Dat de werkbezoeken zo geslaagd zijn is in belangrijke mate aan hun inspanningen te danken. De fractie is hen dan ook veel dank verschuldigd.

Fractiebestuur en medewerkers

Op 1 januari 1973 bestaat het fractiebestuur uit: mr. B. W. Biesheuvel, voorzitter; mr. W. Aantjes, vice-voorzitter en mr. G. C. van Dam, secretaris-penningmeester.

Op 7 maart 1973 treedt mr. B. W. Biesheuvel als fractievoorzitter af, aangezien hij, op grond der grondwettelijke bepalingen, zijn ambt als minister-president niet langer dan drie maanden met het lidmaatschap der Tweede Kamer mag combineren. De fractie kiest die dag een nieuw fractiebestuur, bestaande uit mr. W. Aantjes, voorzitter; mevrouw J. van Leeuwen, vice-voorzitter en mr. G. C. van Dam, secretaris-penningmeester. Op 18 september 1973 worden de leden van het fractiebestuur herkozen. Gedurende de kabinetsformatie heeft het z.g. „formatieteam” gefungeerd. Dit team bestond uit mr. B. W. Biesheuvel, mr. W. Aantjes, drs. J. Boersma en mevrouw J. van Leeuwen.

Mr. Aantjes

Na het aftreden van de heren Biesheuvel en Boersma zijn de werkzaamheden van het formatieteam overgenomen door het fractiebestuur. Mr. W. C. D. Hoogendijk bewijst ons ook in 1973 als adviserend lid van de fractie zijn voortreffelijke diensten. De heren J. P. van Rijswijk en P. van Tellingen zijn ook in 1973 als full-time medewerkers werkzaam. Op 1 oktober 1973 verlaat mr. S. J. Leenstra onze dienst als full-time medewerker. We zijn hem voor zijn werk veel dank verschuldigd. Mevrouw W. van Dinter-Vroegindewey is ook in 1973 onze secretaresse. Op 16 november 1973 treedt mevrouw G. H. Khan-Gleichmann bij ons in dienst als tweede full-time secretaresse. Mevrouw J. Schouten-De Jong tenslotte is ook in 1973 als part-time secretaresse bij ons werkzaam.

Vrouwencomité

Het vrouwencomité vergadert in 1973 tweemaal, op 14 februari en 22 augustus.

In de eerste vergadering van 14 februari behandelt mevrouw Schut de grote lijnen van de nota van de contactraad. Tijdens de discussie blijkt dat de nota functioneert om te komen tot een principe-uitspraak over al of niet één partij. Het is een globale weergave van de denkrichting, en basis voor verdere uitwerking en concretisering.

Daarnaast wordt tijdens deze vergadering mevrouw Schut als presidente geïnstalleerd. Ze wordt getypeerd als iemand die afwijkt van gangbare ideeën, die daarentegen als pré gelden indien ze als zelfstandige ideeën ingebracht worden in de partij. Mevrouw Van Tuinen, tot dan toe waarnemend presidente, wordt hartelijk dank gezegd voor haar volledig en consciëntieus bezig-zijn in het ARVC.

Tot slot van deze dag spreekt dr. De Kwaadsteniet met de aanwezigen over de moeilijke situatie rond de kabinetsformatie, op de bijeenkomst van 22 augustus komt het belangrijke discussiestuk en de gehouden enquête i.v.m. een nieuwe structuur van het ARVC. Tijdens de bespreking spelen de volgende elementen een rol: ARVC is thans een integratiemiddel om vormend bezig te zijn. Uit de enquête blijkt geringe belangstelling van vrouwen voor de politieke nieuwsmedia en kiesverenigingswerk.

Door scholingscursussen dient kader gevormd te worden, waarvoor goede documentatie vereist is. Verder een van de grond brengen van regionale contactcommissies en zoeken naar kernleidsters, die aan kadervorming kunnen deelnemen.

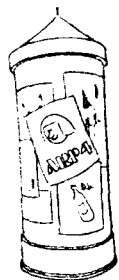
Ondanks reserves op bepaalde punten wordt besloten de in de notitie van de stagiaire R. F. de Vries - neergelegde concretisering te gaan

uitvoeren. Een kadercursus zal starten in oktober 1973.

Ter voorbereiding van de vergaderingen van het ARVC en ter bespreking van het d.b. met een gepaste regelmaat. Het bestaat thans uit: mevrouw A. J. Schut-Heidinga (presidente) mevrouw C. van Drie-Meijer, mevrouw J. G. Kraaijeveld-Wouters, mevrouw W. Schuitling.

Mevrouw Van Tuinen heeft gemeend af te moeten zien van haar lidmaatschap van het ARVC en het d.b. Zij is hartelijk dank gezegd voor haar vele werkzaamheden.

Vervulling van de vacature zal in 1974 op de vergadering aan de orde komen. Hierbij zal met name rekening worden gehouden met de spreiding over de regio.

Jongeren tot 21 jaar kunnen zich nu op Nederlandse Gedachten abonneren voor slechts f 13,- per jaar (Zie pag. 10)

griep?
slik **nisylén**
zijn druppels is plantaardig
er helpt!

Samenstelling

De vorming van het kabinet-Den Uyl medio 1973 heeft belangrijke gevolgen voor de samenstelling van de fractie.

Prof. Mr. W. F. de Gaay Fortman, die tot het nieuw gevormde kabinet toetreedt als Minister van Binnenlandse Zaken, vraagt als lid der Kamer ontslag hetgeen impliceert dat hij ook het voorzitterschap van de fractie moet neerleggen.

Dat het vertrek van de heer De Gaay Fortman door velen in de Eerste Kamer en in het bijzonder door de fractie wordt betreurd, behoeft slechts voor de volstrekte vreemdeling in politiek Jeruzalem nadere toelichting.

Prof. Dr. J. Christiaanse uit Rotterdam neemt de opengevallen plaats in. Tot voorzitter van de fractie wordt Prof. Dr. W. Albeda aangewezen. De heren P. C. Elfferich en Prof. Mr. P. J. Boukema blijven resp. vicevoorzitter en secretaris van de fractie.

Werkzaamheden

De werkzaamheden van de Kamer worden door de lange periode die

V.r.n.l. J. P. van Rijswijk en P. van Tellingen (medewerker A.R.P.-fractie) en H. G. Cloudt (KVP).

aan de vorming van het kabinet-Den Uyl voorafgaat gedurende vele maanden in 1973 negatief beïnvloed. Gebruik is immers dat controversiële wetsontwerpen niet meer met een demissionaire minister worden behandeld, tenzij uitstel niet geduld kan worden. Ook de sinds kort gebruikelijke beleidsdebatten blijven grotendeels achterwege. Vermelding verdient dat de Kamer op 17 april het voorstel van de regering tot opheffing van de gemeente Diepenveen verwerpt. De fractie stemt verdeeld: tegen het ontwerp stemmen de heren Berghuis en De Gaay Fortman,

voor het voorstel stemmen de heren Boukema, Elfferich en Tjeerdsma. Het verwerpen van het wetsontwerp komt de Kamer overigens nog op een schrobbering te staan van de toenmalige voorzitter der Kamer Mr. M. de Niet, die ter gelegenheid van zijn aftreden als kamervoorzitter opmerkt dat de Kamer het vetorecht met de allergrootste zorgvuldigheid dient uit te oefenen. Die zorgvuldigheid is - aldus Mr. De Niet - „niet door deze Kamer in acht genomen bij het ontwerp Diepenveen/Deventer, want de volkomen andere uitslag van de stemming (nl. in de Tweede Kamer, B.) is niet ingegeven, althans niet gerechtvaardigd, geargumenteed, door constitutionele of zeer principiële argumenten" (Hand. Eerste Kamer 1972/73, blz. 304).

Samenwerking met CHU en KVP

Met de fracties van de CHU en KVP wordt de bestaande samenwerking voortgezet in die zin dat - voorzover de aard van de betrokken materie en de mate van overeenstemming aangaande het concrete beleid zulks toelaten - niet zelden namens de drie fracties één woordvoerder optreedt.

Het ligt in de lijn van de verwachtingen dat - gezien de besluitvorming met betrekking tot het CDA - in 1974 de samenwerking zich verder zal

ontwikkelen, al moet erkend dat de mogelijkheden daartoe negatief worden beïnvloed door een nu en dan blijvend gebrek aan politieke homogeniteit.

Werkbezoeken

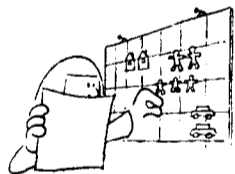
De fractie tracht zoveel mogelijk deel te nemen aan de werkbezoeken die aan de verschillende regio's worden gebracht. Gezien het geringe aantal leden van de fractie en de omstandigheid dat zij slechts een beperkt gedeelte van hun tijd ter beschikking van het parlementaire werk kunnen stellen, is de bijdrage van de fractie noodzakelijkerwijs bescheiden. Een enkele uitzondering daargelaten heeft desondanks aan elk werkbezoek tenminste één lid van de fractie deelgenomen.

A.R.P. Eerste Kamerleden in de diverse vaste Kamercommissies

De Hoge Colleges van Staat en Algemene Zaken
Zaken rakende Suriname en de Nederlandse Antillen
Buitenlandse Zaken
Ontwikkelingssamenwerking
Europese Samenwerkingsorganisaties
Justitie
Binnenlandse Zaken
Onderwijs en Wetenschappen
Wetenschapsbeleid en wet. onderwijs
Financiën
Defensie
Volkshuisvesting en R.O.
Verkeer en Waterstaat
Economische Zaken
Landbouw en Visserij
Sociale Zaken
Volksgezondheid en Milieuhygiëne
Cultuur en Recreatie
Maatschappelijk Werk
Bijzondere Commissie voor de herziening van het Burgerlijk Wetboek
Verzoekschriften

lid	plaatsvervanger
Albeda	Boukema
Elfferich	Albeda
Berghuis	Albeda
Albeda	Diepenhorst
Albeda	Boukema
Boukema	Diepenhorst
Boukema	Elfferich
Diepenhorst	Tjeerdsma
Diepenhorst	Christiaanse
Christiaanse	Albeda
Elfferich	Berghuis
Tjeerdsma	Elfferich
Elfferich	Tjeerdsma
Albeda	Christiaanse
Elfferich	Tjeerdsma
Tjeerdsma	Albeda
Christiaanse	Diepenhorst
Diepenhorst	Christiaanse
Diepenhorst	Tjeerdsma
Boukema	Christiaanse
Boukema	Boukema

Ledental A.R.P.

De daling van het ledental heeft zich in het verslagjaar jammer genoeg voortgezet. Heeft de partij per 1 januari 1973 69 742 leden, per 1 januari 1974 is dit aantal gedaald tot 65 116. Een netto verlies van 4626 leden. Speurend naar de oorzaken van het verlies in 1973 moet de conclusie worden getrokken, dat enkele politieke ontwikkelingen tot de daling van het ledental hebben bijgedragen. Daarnaast bedankt ook jaarlijks een aantal leden vanwege de contributiehoogte en moet een aantal leden wegens overlijden worden afgevoerd. De daling van het ledental is in 1973 niet veel groter dan in 1972 en beduidend lager dan in 1971. Bij een beschouwing over de ont-

wikkelingen in het ledental over 1973 moet worden herinnerd aan de invoering van de centrale contributie-inning. Velen hebben voorspeld, dat tengevolge daarvan het ledental in nog snellere mate dan voorgaande jaren zou dalen. Deze veronderstelling is niet juist gebleken. Nagenoeg niemand heeft bedankt vanwege de nieuwe manier van contributie-inning.

Wel is een ander patroon ontstaan bij het binnenkomen van bedankjes en andere mutaties op het partijsecretariaat. Vele leden wenden zich thans rechtstreeks tot het bureau, terwijl het aantal mutaties via kiesverenigingssecretarissen aanzienlijk terugloopt. In het verslagjaar zijn geen bijzon-

dere ledenwerfactiviteiten ondernomen. Na de Tweede Kamerverkiezingen van november 1972 is er te weinig tijd beschikbaar voor het opzetten van een succesvolle campagne. Gezien het feit, dat jaarlijks - zonder campagne - 1500 à 2000 nieuwe leden kunnen worden ingeschreven, moet een goed opgezette werfactie voor een grotere aanwas kunnen zorgen. Teneinde te pogen de daling van het ledental een halt toe te roepen, zal in het seizoen 1973/1974 een goed voorbereide werfcampagne moeten plaatsvinden.

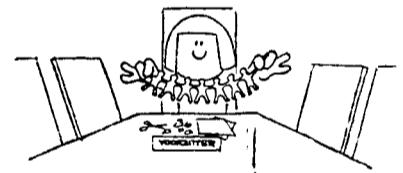
Tenslotte een overzicht van de ledentalen per Kamercentrale op resp. 1 januari 1973 en 1 januari 1974.

- Sous-chef de bureau A. Hollemans

Kamercentrale	1-1-1973	1-1-1974	verschil in %
Groningen	6045	5716	-3,8%
Leeuwarden	9712	9104	-6,3%
Assen	4841	4611	-4,7%
Zwolle	6381	5973	-6,4%
Arnhem	5375	5028	-6,4%
Nijmegen	2386	2299	-3,6%
Utrecht	4520	4251	-5,9%
Amsterdam	1333	1196	-10,2%
Den Helder	2505	2328	-7%
Haarlem	3937	3613	-8,2%
Leiden	5547	5162	-6,9%
's-Gravenhage	1762	1560	-11,4%
Rotterdam	2444	2193	-10,2%
Dordrecht	7841	7304	-6,8%
Middelburg	2920	2697	-7,6%
Tilburg	668	627	-6,1%
's-Hertogenbosch	1069	980	-8,6%
Maastricht	185	167	-9,7%
individuele leden	253	281	+ 11,7%
leden buitenland	18	26	+ 44,4%

69 742 65 116 - 6,6%

Mutaties in partijbestuur

In het verslagjaar is een aantal wijzigingen in de samenstelling van het partijbestuur opgetreden. Het voorzitterschap wordt sinds begin mei waargenomen door drs. J. de Koning wegens de benoeming van dr. A. Veerman tot staatssecretaris van Onderwijs. Het adviserend lidmaatschap van de voorzitter van de Eerste Kamerfractie, prof. Mr. W. F. de Gaay Fortman, gaat vanwege zijn benoeming tot minister van Binnenlandse Zaken over naar prof. dr. W. Albeda. Mr. B. W. Biesheuvel die tot 6 maart de A.R.-Tweede Kamerfractie leidde draagt het adviserend lidmaatschap van het partijbestuur over aan zijn opvolger, mr. W. Aantjes. Aangezien prof. Mr. P. H. Kooijmans benoemd wordt tot staatssecretaris van Buitenlandse Zaken beëindigt ook hij het lidmaatschap van het partijbestuur. De voorjaarspartijraad wijst een nieuw vrijgekozen partijbestuurlid aan: M. H. L. Weststrate, de voorzitter van het Verband van A.R. Gemeente- en Provinciebestuurders.

De beide adviserende leden namens de Arjos verlaten in het verslagjaar het partijbestuur: G. van Dongen wordt opgevolgd door F. Borgman, terwijl J. J. Stavast opgevolgd wordt door A. J. van der Waals. Tenslotte treed een aantal vertegenwoordigers van Kamercentrales terug en worden opvolgers verwelkomd. Het gaat hier om de volgende mutaties. Het lidmaatschap van het partijbestuur wordt beëindigd door: J. Vries (KC Groningen), mr. J. A. Oosterhoff (KC Utrecht), mr. J. H. Jonker (KC Amsterdam), G. van Vliet (KC Dordrecht), C. D. van Oosten (KC Tilburg), S. Reijenga (KC Den Bosch). Voor hen treden in de plaats: mr. D. J. Krajenbrink (KC Groningen), D. Niezing (KC Utrecht), drs. W. T. van Gelder (KC Amsterdam), J. M. van Dijk (KC Dordrecht), R. Harkema (KC Tilburg) en drs. M. Engelen (KC Den Bosch). C. van Stam, die oorspronkelijk als vertegenwoordiger van de Kamercentrale Haarlem in het partijbestuur zitting heeft, is thans de in functie gekozen penningmeester van de A.R.P. Zijn plaats als vertegenwoordiger van Haarlem wordt ingenomen door M. Kamper.

- Meij. A. B. C. Scheffel, belast met de ledenadministratie.

rolatie

Snelle persen en vakkundig personeel staan klaar om uw drukwerk vlot en goed gereed te maken

periodieken boeken en handelsdrukwerk

DRUKKERIJ LIBERTAS N.V.
dri: 13 tel: 030 - 19446
UTRECHT

Deze actie, in 1971 begonnen, zeer regelmatig voortgezet in 1972, wordt in zijn voortgang gesmoord door de langdurige periode van de kabinetsformaties

Een politieke partij kan heel wat willen - ook tussen verkiezingen regelmatig terugkomen bij kiezers en bevolkingsgroepen overal in het land- de formatieontwikkelingen binden de fractie zodanig, dat pas in september de draad van het „terugkomen” van de A.R.P. weer kan worden opgepakt.

Werkbezoeken worden gebracht aan de Kamercentrales Zwolle (14 september) Den Haag (19 oktober) Arnhem (23 november) Utrecht (7 december).

Het ook meedoen aan deze activiteiten door de A.R. bewindslieden is in 1973 niet mogelijk. Het zeer druk bezet zijn, de aanloopperiode van het nieuwe kabinet, waarin zij zitting hebben, met de daaraan verbonden oriëntatie maken dit onmogelijk.

Inmiddels zijn met verschillende A.R. bewindslieden contacten gelegd en programma's opgesteld voor werkbezoeken in het jaar 1974. Het is een plezierige zaak, dat ook de A.R. bewindslieden bereid zijn in het kader van activiteiten van de eigen partij hun partijtje mee te blazen. Na de formatieperiode, met alle ver-

wikkelingen en gebeurtenissen daar om heen, is het dank zij de inzet en volledige medewerking van de A.R. Kamerleden uit Tweede en Eerste Kamer mogelijk in de tweede helft van 1973 nog vier werkbezoeken te organiseren en goed te bemannen (dit woord heeft geen betekenis wat betreft deelname van mannen of vrouwen; in een fractie waarin mevrouw Van Leeuwen en mevrouw Kraaijeveld zitting hebben behoeft dit geen nadere uitleg).

Veel contacten worden gelegd: met provinciale besturen, gemeentebesturen, bedrijven (personeel, directie en ondernemingsraadsleden) actiegroepen landbouwer, middenstander, instituten in de welzijnssector, opbouworganen, bejaarden, vertegenwoordigers van kerken, wijkorganen enz. Verschillende Kamercentrales hebben ook doelbewust „openhuis” gehouden om kiezers en belangstellenden in de gelegenheid te stellen met A.R. Kamerleden te praten.

Nog veel meer aandacht zal moeten worden besteed de mensen op te zoeken in hun eigen woon- en leefwereld, met hen over de politiek te praten, wat zij er van vinden.

Het blijkt ook weer, dat goede medewerking, inzet en het benutten van alle mogelijkheden voor contacten door de besturen van de betrokken Kamercentrales voorwaarden zijn voor het al of niet slagen van de be-

A.R.P.-actie „Wij komen terug”

zoeken. „Den Haag” is een begrip in de A.R.P.; daar start de landelijke partijmotor. Die motor kun je wel op stal zetten, wanneer het mechanisme (dat is de partij in regio en plaats) niet meer zou werken, leidingen in het partij-mechanisme verstopt zouden zitten.

Voor het goed kunnen actie-voeren, ook in het kader van de actie „wij komen terug” zijn goed functionerende regionale partijorganen van het hoogste belang.

De werkbezoeken moeten in de regio worden „gemaakt”, in samenwerking met fracties en partijsecretariaat. Daar komt heel wat voor kijken.

Ook nu kan weer worden gezegd, dat

alle Kamercentrales met hun regionale campagne-teams en anderen, die meegewerkt hebben in een goed samenspel hun beste beentje hebben voorgezet elk bezoek te laten slagen. Wel zullen wij er met elkaar nog iets meer attent op moeten zijn, dat de gestelde richtlijnen en de vastgestelde termijn, en wanneer programma's globaal rond moeten zijn, er nog voldoende ruimte is voor overleg over programmapunten, de pers tijdig en niet op de valreep kan worden geïnformeerd - in acht worden genomen.

Uit het bezoek aan de belegde avondbijeenkomsten blijkt, dat er voor de A.R.P. belangstelling is, ook

buiten de eigen kring. Deze belangstelling moet worden „vastgehouden” en de landelijke activiteiten zullen regionaal en plaatselijk moeten worden „overgenomen”.

De actie „wij komen terug” is en blijft onvolledig, wanneer zij niet plaatselijk en regionaal worden overgenomen en het zou blijven een maandelijks terugkerende zaak van fracties en bewindslieden.

In onze richtlijnen hebben wij ook geprobeerd aan te geven hoe men in de provincie en ook plaatselijk een „wij komen terug”-actie zou kunnen voeren.

Begin 1973 ontvangen de kiesverenigingen een notitie „contact met kiezers”, terwijl ook de werkgroep „14-18 jarigen” met een rapport kwam, waarin mogelijkheden voor actie-voeren en een eigentijdse werkwijze van kiesverenigingen zijn gegeven.

Evenals de landelijke A.R.P. op 26 april 1971 in de dagbladen aankondigde regelmatig bij de kiezers te zullen terugkomen - een blofte die binnen de mogelijkheden en omstandigheden geen loze kreet is gebleven - zouden de plaatselijke en regionale A.R.P. na de in 1974 te houden Staten- en Raadsverkiezingen ook een belofte aan de kiezers kunnen doen, die dan ook uiteraard zal moeten worden nagekomen.

Dan pas kan gezegd worden, dat de hele A.R.P. en niet alleen het landelijk stuk, regelmatig contact met kiezers en bevolkingsgroepen heeft.

Hoe dat moet is o.a. te vinden in de aan de Kamercentrales toegezonden richtlijnen voor werkbezoeken, de aan de kiesverenigingen toegezonden notitie „contact met kiezers” en het rapport „niet bij traditie alleen”.

De landelijk in samenwerking met de Kamercentrales georganiseerde werkbezoeken hebben bewezen, dat het kan, dat het steeds beter kan.

Voorwaarde is er aan te beginnen - eerst nog wat onwennig - maar er zijn kansen te over om ons landelijk, regionaal en plaatselijk te presenteren: te bewijzen, dat een 95 jarige A.R.P., een „gevestigde” partij, niet aan ouderdomsverschijnselen lijdt, maar als echte politieke partij overal bezig is „aan politiek te doen” en daarbij zoveel mogelijk mensen inschakelt en benadert.

A.R.-Tweede- Kamerleden in de vaste kamercommissies

VASTE COMMISSIE:	LID:	PLV.LID:
Presidium	Roolvink	
Suriname en de Nederlandse Antillen	Van Leeuwen	
Buitenlandse Zaken	Boertien	Van Dam
	ondervoorzitter	De Kwaadsteniet
	Aantjes	J. N. Scholten
Ontwikkelingssamenwerking	Boertien	De Koning
Justitie	Van Dam	Vermaat
Naturalisaties	Van Houwelingen	De Kwaadsteniet
Binnenlandse Zaken	Schakel	De Boer
	De Kwaadsteniet	
Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten	Aantjes	
Civiele Verdediging	De Kwaadsteniet	J. N. Scholten
		Schakel
Ambtenarenzaken en Pensioenen	Roolvink	Schakel
	J. N. Scholten	
Onderwijs en Wetenschappen	Vermaat	De Boer
Wetenschapsbeleid	Kraaijeveld- Wouters	Van Leeuwen
	Vermaat	Van Houwelingen
Financiën	Kraaijeveld- Wouters	
	Vermaat	Roolvink
Rijksuitgaven	Schouten	
	Roolvink	Vermaat
Defensie	Schouten	
	Van Leeuwen	Boertien
Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening	De Kwaadsteniet	
	Aantjes,	Schouten
	voorzitter	
Verkeer en Waterstaat	J. N. Scholten	
	Schakel,	Aantjes
	voorzitter	
Economische Zaken	De Boer	
	Schouten,	Roolvink
	ondervoorzitter	
Handelspolitiek	Van Houwelingen	
	Van Dam	Vermaat
Midden- en Kleinbedrijf		Schouten
Kernenergie	De Boer	Van Houwelingen
	Schouten	Vermaat
Landbouw en Visserij	Van Houwelingen	
	De Koning	Schakel
Visserij	De Boer	Kraaijeveld-Wouters
Sociale Zaken	De Boer	Van Houwelingen
	Roolvink	Van Leeuwen
	Van Dam	
Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk	Van Leeuwen	De Boer
Volksgesondheid	J. N. Scholten	
	Van Leeuwen	Van Houwelingen
	voorzitster	
Milieuhygiëne	De Koning	
	Kraaijeveld- Wouters	Vermaat
	Van Houwelingen	
Werkwijze der Kamer	Aantjes	
	Roolvink	
Werkgroep Bewerking Individuele Kamerleden	Schouten	
Verzoekschriften	J. N. Scholten	Kraaijeveld-Wouters

Ook dit jaar bracht de fractie weer diverse werkbezoeken

Het Comité voor Varenden adviseert het partijbestuur over en voert overleg met de A.R. Kamerfracties over de problemen rond de binnenvaart, de vissersrij, de zeevaart, de kustvaart en het onderwijs aan schipperskinderen.

In 1973 heeft het comité vergaderd op 14 mei en 29 oktober.

Op 14 mei kwamen de ontwikkelingen in de binnenvaart aan de orde en op 29 oktober is overleg gevoerd over de beleidsvoornemens van het kabinet-Den Uyl. Bij dit overleg zijn de A.R.-Kamerleden H. A. de Boer, M. W. Schakel en P. C. Elfferich betrokken.

Er zijn op de vergadering van 29 oktober besluiten genomen om het werk van de A.R.P. voor de varenden meer bekendheid te geven door bijeenkomsten met personen uit de binnenvaart, de scheepvaart, de vissersrij en het onderwijs en met vertegenwoordigers van de bestaande organisaties te gaan beleggen om na te gaan op welke wijze meer voor de varenden kan worden gedaan en welke wensen en problemen er leven.

Ook is besloten met name de structuurveranderingen in de binnenvaart nader te bespreken aan de hand van verschenen en nog te verschijnen rapporten.

In verband met de Staten- en Raadsverkiezingen in 1974 hebben de kiesverenigingen weer de nodige stukken en volmachtformulieren ontvangen om schippers en zeevarenden in de gelegenheid te stellen bij volmacht te stemmen.

Door het bedanken van de heren B. Hageman, J. H. van Dijk, G. Runhaar en mr. G. Janssen is een aantal vacatures ontstaan, waarin moet worden voorzien. Voor hun inbreng en deel-

Comité voor varenden

name aan het werk is hun dank verschuldigd.

Drs. G. Gort, hoofd van het secretariaat van de Ned. Particuliere Rijnvaart Centrale is benoemd tot adviserend lid, mede in verband met het feit dat de structurele en economische problemen rond de

binnenvaart een toenemende rol gaat spelen.

Wat betreft de problemen rond de binnenvaart en andere sectoren zal via ons partijweekblad „Nederlandse Gedachten” zoveel mogelijk worden geprobeerd informatieve artikelen te publiceren.

„Een kostbare zaak”

Op 3 april 1974 bestaat de A.R.P. 95 jaar. Zo'n bestaan kan niet ongemerkt voorbijgaan.

Wanneer een partij 95 jaar aan de wegtimmert, dan moet er de mogelijkheid zijn ook daarna een duidelijk anti-revolutionair geluid te laten horen. Om daarvoor een goede financiële basis te leggen besluit het partijbestuur een beperkte actie te houden voor een jubileumfonds. Doel-einden zijn de voortgang van het werk van de A.R.P. te verzekeren, met name op het gebied van vorming en voorlichting.

De meningen zijn verdeeld over de vraag of het tijdstip wel geschikt is voor zo'n actie. De partij heeft nogal het één en ander meegemaakt; er zijn Staten- en raadsverkiezingen. Zal

de actie niet mislukken? Wat een negatieve publiciteit zal dat geven? Niettemin besluit het bestuur een actie te voeren onder het motto „een kostbare zaak”. Alle leden ontvangen in oktober een accept-girokaart. De actie zal hoofdzakelijk in enkele maanden worden gevoerd.

Het blijkt, dat de actie aanslaat. Binnen 9 dagen brengen ruim 8.000 leden meer dan een ton bijeen!!

Ruim 20.000 personen brengen ruim 250.000 gulden bijeen.

Welk bedrag zal zijn bereikt wanneer de partij precies 95 jaar bestaat?

Het is hartverwarmend, dat zoveel mensen bereid zijn hun schouders ook financieel onder de partij te zetten. Dat geeft vertrouwen voor de toekomst.

A. BAARS Azn.
Exploitatie van baggermaterieel B.V.
 VERKOOP EN VERHUUR
 Telefoon (0 1840) - 5566
 Postbus 70, Sliedrecht.

Scheepswerf **A. BAARS Azn. B.V.**
SLIEDRECHT
 Telefoon (0 1840) - 5566
NIEUWBOUW EN REPARATIE

FIRMA DE REK EN HORSMAN
Fabriek van Scheepslieren
 DORPSTRAAT 102 - TEL. 0 1894-218
 OUDERKERK AAN DEN IJSSEL

**BAILEY CONSTRUCTIE-
 WERKPLAATS EN
 MACHINEFABRIEK N.V.**
 NIEUW-LEKKERLAND - TELEFOON 0 1848-436

- Staalconstructie voor gebouwen e.d.
- Alle soorten kranen

**W. VISSER & ZN.
 n.v.**
 Scheepswerf - Motorenherstelplaats
 Ankerpad 2 - Telefoon 0 2230-2887
DEN HELDER
 NIEUWBOUW EN REPARATIE

FA. J. A. VISSCHER & ZOON
 DE NIEUWESLUIS 5 - ZWARTSLUIS
 buiten kantooruren: 0 5208 - 1259 - 1546
 Telefoon kantoor: 0 5208 - 2120
 werkplaatsen: 0 5208 - 1259
**Directieboten - Sleepvletten -
 Dekschuiten**

Telecommunicatie Industrie Becker N.V.
 EXPERTS op het gebied van scheepselektronica

- Scheepsradiotelefoons
- Automatische piloten
- Echoloden
- Alarmsystemen
- Radars
- Omroepsystemen
- Marifoons

Dijnselburgerlaan 1, Zeist, Postbus 75. Tel. 0 3404-1.35.11.

Handel in **BUIZEN** (diverse maten)
NIEUW IJZER, zoals platen, hoek- en balkijzer
RIJPLATEN in diverse maten.
STOLK'S Handelonderneming B.V.
 Postbus 1, H. I. AMBACHT
 Afd.: Sloperij, Veersedijk 233, tel. 0 78-2.80.00
 Afd.: Bruikbare materialen, Veersedijk 11,
 tel. (0 1858) 2024 en 5025.

DROOG HOUT
 SPECIALITEIT: GEWATERD IEPEN, VERDER
 BEUKEN, ESSEN, LINDEN, KERSEN, EIKEN EN
 PEREN. Incomplete bollen en plathout. Contant 1%
N.V. Hard- en Zachthout
Import Mij.
 LOENEN (VELUWE) - TELEFOON 0 5765-212

**AANNEMINGSBEDRIJF
 „SCHOUWEN-DUIVELAND”
 N.V.**
 Schuithaven 10 - ZIERIKZEE
 Tel. 0 1110-3951 (3 lijnen)
 HET ADRES VOOR
 UITVOERING VAN BETON-, WATER-,
 WEGENBOUW- en CULTUURTECHNISCHE
 WERKEN

TIMMERFABRIEK VERMEULEN N.V.
 MILL (N.-B) - TELEFOON 0 8859-1024*
 Fabriek van geprefabriceerde houten gebouwen, hou-
 ten woningen, directie-keten, barakken, garages,
 vakantiehuisjes enz. Speciaal voor de landbouw:
 kippenhokken, veldschuren, loodsen etc.
 EXPORT: BELGIË - DUITSLAND - ETC

SCHULING INDUSTRIE TECHNIEK BV
 BINNENHAVENSTRAAT 20
 HENGEL-O.
 POSTBUS 52 TEL. 0 5400-1.56.00

**VOSKAMP EN VRIJLAND
 KASSENBOUW N.V.**
 KASSENBOUW - KETELBOUW
 VERWARMING
 's-GRAVENZANDE POSTBUS 30
 TEL. 0 1748-3921*

**FIRMA C. VERMEER
 en ZONEN B.V.**
 Fabrieken voor **GEBOGEN HOUT**
 Telefoon 0 1808-230 - Ouderkerk aan de IJssel
 RONDE en OVALE TAFELRANDEN - GEBOGEN
 REGELS voor stoelen en fauteuils - ARMLEGGERS -
 KAPPEN - REGELS - STIJLEN, ENZ. ENZ.

Alle soorten tegels. Telefoon 01848-1202

DEN BOER
 NIEUW-LEKKERLAND

In de Noordoostpolder en
 Oostelijk Flevoland
 bouwen wij reeds vele kerken, scholen en boerderijen.
AANNEMERSBEDRIJF
N.V. GEBR. SALVERDA
 'T HARDE - BOVENWEG 7 - TELEFOON 0 5255-1669

politieke partijen, democratisering, nieuwe bestuursvor-
 men, sociaal-economisch beleid, woningbouw...

REGEREN - REAGEREN
 een cursus burgerschapskunde
 40 schriftelijke lessen voor f 25,-.

partijen en partijstelsel, volksvertegenwoordigers, recht
 en rechtspraak, gemeente en provincie, milieubeheer...

POLITIEK BEKEKEN
 een oriënteringscursus
 12 schriftelijke lessen + documentatie voor f 9.50.

WERELD OP HANDEN
 ontwikkelingshulp, kolonialisme, bewapeningswedloop,
 bevolkingsexplosie, internationale samenwerking...
 een cursus over ontwikkelingssamenwerking
 10 schriftelijke lessen + documentatie voor f 10,- (i.s.m.
 NOVIB).

het raadslidmaatschap, de begroting, ruimtelijke orde-
 ning, subsidieregelingen, gewestvorming...

DE GEMEENTERAAD
 een cursus gemeentepolitiek
 23 schriftelijke lessen voor f 20,-.

Wet op de ondernemingsraden, vergadertechniek, be-
 drijfsconomie, de vakbeweging, sociale verzekering-
 gen, personeelsbeleid...

DE ONDERNEMINGSRAAD
 een cursus voor ondernemingsraadleden
 34 schriftelijke lessen voor f 45,-.

Vraag nog heden een folder voor nadere inlichtingen
 onder vermelding van de letters NG bij

**STICHTING
 BURGERSCHAPSKUNDE**
 Postbus 349, Leiden. Tel. 0 1710-9.34.03.

F. VINK & ZOON
Aannemersbedrijf
 Kerklaan 9 MOORDRECHT
 Telefoon 0 1827-2261

METZ
 SNEEK
 Alle textielgoederen,
 bedden, dekens,
 matrassen, complete
 woninginrichting
 Grootzand 14-38-42, SNEEK - Midstr. 114, JOURE

FA. JAN DE MIK
 HARDINXVELD-GIESSENDAM
**Aannemers van
 oeververdedigings-
 werken - Griendhouhandel**
 Tel. 0 1846-2539-2484 Hardinxveld-Giessendam

MEILINK B.V.
 HOUTHANDEL KISTENFABRIEK
INDUSTRIELE VERPAKKINGEN
 Vestigingen in Boreulo Ttel. 0 5457-1561*
 Zutphen: Tel. 0 5750-3748
 Boxmeer: Tel. 0 8855-1744

**GETRON HANDELS- EN
 TRANSPORTONDERNEMING**
 VIERAMBACHTENKADE 6 - SPIJKENISSE
 TELEFOON 0 18820-2988
 Binnenlandse en internationale transporten. Par-
 tijgoederen - zwaar transport, verhuizingen

IN PRIMA BOTER EN KAAS
 STEEDS DE BAAS
 ALLE SOORTEN GROOT EN KLEIN
 KOMEN UIT DE IJSSEL- EN LEKSTREEK FIJN
A.vanHouwelingen - Moordrecht
 TELEFOON 305 (0 1827) WETERINGSTRAAT 4

**Recreatie Bungalow Park
 Nieuw-Balinge**
 Hartje Drenthe
 natuur- en bosrijke omgeving
 Gez. ingerichte luxe stenen bungalows met
 c.v., douche, koelkast.
 Folder met inl.: M. de Goede, Haarweg 22,
 tel. 0 5282-231, na 14.00 uur 238.

**Partijburo ook
 's avonds te
 bellen**
 Sinds kort is het partijsecre-
 tariaat ook na de kantooruren
 telefonisch bereikbaar. Een
 automatische telefoonbeant-
 woorder geeft u de gelegen-
 heid een mededeling door te
 geven of een bestelling voor
 brochures en werkmateriaal
 te plaatsen. Het doorgeven
 van korte mededelingen of
 bestellingen in de avonduren

**RADICALE
 OPRUIMING**
 Dames grijp de winst! Liquida-
 tie van onze gehele voorraad
BONTMANTELS
 b.v. bontmantels van f 600 nu
 f 265,-; bontmantels v. f 1398,-
 nu f 675,-, enz. Nu krankzinnige
 koopjes!! Kortingen van 25% tot
 60%. Zie de etalages voor de
 pakmee-weggeef-kolderprijzen.
 Dit kan alléén de grootste en
 goedkoopste bontzaak van Ne-
 derland:
DE BONTKONING
 Hoogstraat 97, Rotterdam-C.,
 tel. 0 10-11.71.17. En als extra
 meevaller: bij koop krijgt u
 reisgeld voor 2 personen (bus,
 trein of auto) terugbetaald. Dus
 geheel gratis reizen. Vrijdag
 koopavond tot 9 uur.

**Win
 een
 lid
 voor
 de
 A.R.P.**

BON

Naam:
 Straat:
 Plaats:

Noteert u mij als abonnee op Nederlandse Gedachten (abonne-
 mentsprijs f 10 per halfjaar)

Noteert u mij als jongerenabonnee op Nederlandse Gedachten
 (abonnementsprijs f 6,50 per halfjaar)

Mijn geboortedatum is

Stuur mij enkele proefnummers van Nederlandse Gedachten.

Datum:

Handtekening:

Deze bon opsturen naar: A.R.P., Dr. Kuiperstraat 3, Den Haag.

De resolutie die op 23 juni 1973 door de partijraden van resp. ARP, CHU en KVP wordt aangenomen, heeft verstrekkende gevolgen voor de Dr. Kuypersstichting. Deze resolutie bepleit namelijk verdere samenwerking van de drie wetenschappelijke instituten, o.a. door onderlinge taakverdeling. Voorstellen dien-aangaande moeten voor 1 oktober 1973 gereed zijn.

Voor de instituten lag verdergaande samenwerking, van uit het werk gezien, voor de hand. De instituten wilden terzake echter niet vooruitlopen op de besluitvorming van de partijen. Nu de partijen zich in dit opzicht onduidelijk hadden uitgesproken, wordt met voortvarendheid aan de uitvoering van de opdracht der partijen begonnen. Het uitgangspunt is, dat wij een structuur moeten ontwerpen, waarbij - in deze fase - de zelfstandigheid der instituten onverlet blijft, maar waarbij tegelijk het werk zo veel mogelijk in onderling overleg en voor gemeenschappelijke verantwoordelijkheid uitgevoerd zal worden. De belangrijkste elementen zijn de volgende.

Er is een drietal gemeenschappelijke overlegorganen ingesteld:

● Het voorzitters- en directieoverleg, dat maandelijks vergadert en de gemeenschappelijke besluitvorming voorbereidt. Dit overleg kent een wisselend voorzitterschap om de drie maanden. De eerste drie maanden trad als voorzitter op de heer J. Smallembroek; thans wordt het voorzitterschap bekleed door dr. G. H. Veringa van het Centrum voor Staatskundige Vorming; in 1974 zal hij worden opgevolgd door dr. I. N. Th. Diepenhorst van de Lohmanstichting.

● Het overleg van alle sectiehoofden gezamenlijk. Deze kring personen stelt, in overleg met de besturen, een gemeenschappelijk werkprogramma op voor de drie instituten: de onderwerpen die in studie genomen worden; welke commissies daarvoor ingesteld moeten worden; welke conferenties belegd. Ter voorbereiding van het werkprogramma zijn de sectiehoofden een gehele zaterdag in conferentie bijeengekomen, om aan de hand van een tevoren door de bureaus opgestelde nota fundamenteel met elkaar op één lijn te komen. Tijdens deze bespreking, zoals trouwens bij tal van andere gelegenheden, blijkt een grote mate van eensgezindheid. Het ontworpen werkprogramma is in Nederlandse Gedachten gepubliceerd.

● Het overleg van de sectiehoofden per sectie. In dit overleg vindt de uitwerking en concretisering plaats van het werkprogramma, dat door alle sectiehoofden gezamenlijk is aangevaard. In dit orgaan komt o.m. de werkverdeling tussen de drie instituten onderling bij de verschillende projecten aan de orde.

De samenwerking wordt formeel bekrachtigd op een gemeenschappelijke vergadering van de drie besturen op 9 november 1973 en in deze vorm voorgelegd aan de partijraad/unieraad van de drie partijen op 15 december j.l. Opgemerkt moet worden, dat in de betrekkelijk korte tijd dat deze samenwerking in deze vorm functioneert, deze zo vanzelfsprekend is geworden, dat de medewerkers van de instituten zich daar reeds geheel op hebben ingesteld. Er groeien banden zowel tussen bestuursleden als tussen medewerkers, die gegrond zijn in de onderlinge herkenning, dat wij wezenlijk staan voor dezelfde, voor de gemeenschappelijke politieke zaak. Dat geeft aan het werk een nieuwe dimensie en een nieuw elan.

Bestuursorgaan CDA

Toen de drie christen-democratische partijen in het voorjaar van 1973 besloten om in het najaar van hetzelfde jaar een aantal organisatorische beslissingen te nemen over verdergaande samenwerking, werd ter voorbereiding van dit proces van besluitvorming het zogenaamde bestuursorgaan van het CDA in het leven geroepen. Dit bestuursorgaan verzoekt aan de Dr. Kuypersstichting om voor de periode tot 1 oktober 1973 mr. J. G. H. Krajenbrink als secretaris aan dit orgaan te mogen ver-

binden. Dit verzoek is gebaseerd op het feit, dat de heer Krajenbrink ook reeds als secretaris van de Contactraad was opgetreden. Gelet op de continuïteit van het werk en het belang van de zaak heeft de Dr. Kuypersstichting zonder aarzelen positief op dit verzoek gereageerd. De administratieve kant van het secretariaat wordt waargenomen door mej. M. van der Pol van de Kuypersstichting. Voor de Kuypersstichting betekent dit een aanmerkelijke extra belasting. Overigens zijn de drie wetenschappelijke instituten gezamenlijk ook als zodanig in het bestuursorgaan van het CDA vertegenwoordigd. Namens de drie instituten woont de directeur van het Centrum voor Staatskundige Vorming, mr. Frank A. Bibo, als adviseur de vergaderingen van het bestuursorgaan bij.

Staten- en Raadsverkiezingen

In het tweede halfjaar van 1973 is veel aandacht geïnvesteerd in de programmatische voorbereiding van de Staten- en Raadsverkiezingen. In overleg met het Verband van Verenigingen van a.r. provincie- en gemeentebestuurders is een commissie ingesteld die een model gemeente- en provincieprogramma heeft ontworpen. Behalve het hierboven genoemde model gemeente- en provincieprogramma blijkt er behoefte te bestaan aan een modelprogramma van de ARP, CHU en KVP gezamenlijk, in het bijzonder ten behoeve van die gemeenten waar deze partijen gezamenlijk aan de verkiezingen deelnemen. Om hieraan tegemoet te komen is op verzoek van het bestuursorgaan van het CDA door de drie wetenschappelijke instituten een kleine commissie in het leven geroepen, met de opdracht zulk een gemeenschappelijk document te ontwerpen. Als voorzitter van deze commissie trad op J. H. Reinders (CHU) en als rapporteur de heer C. van der Roest (CHU). Vooral aan de intensieve bemoeienis van deze twee heren is het te danken dat dit stuk tijdig gereed kan komen.

Op de partijconferentie van 27 april 1973, gewijd aan het concept voor een model provincie- en gemeente-programma, blijkt dat in het bijzonder de problematiek rondom de „collegevorming” nog niet voldoende is uitgediept. Daarom stelt de Dr. Kuypersstichting, op verzoek van het partijbestuur, een commissie in, die tot opdracht krijgt over deze zaak een beredeneerd advies op te stellen. In een latere fase is op verzoek van het bestuursorgaan van het CDA het werk van deze commissie samengebracht met de uitkomsten van vergelijkbare commissies uit de kring van

CHU en KVP. Daardoor kan in september door de drie wetenschappelijke instituten gezamenlijk een advies over de collegevorming aan het bestuursorgaan van het CDA worden aangeboden. Dit advies is, met het standpunt van het CDA-orgaan terzake, uitgangspunt geweest voor een door de drie instituten gezamenlijk georganiseerde conferentie. De conferentie had een goede opkomst en een geanimeerd verloop. De samenstelling van de hiervoor genoemde commissies is vermeld in het in dit nummer opgenomen verslag van het „Verband”.

Adviesraad

Het is de bedoeling geweest met het werk van de gereorganiseerde Adviesraad reeds in het begin van het verstreken kalenderjaar een begin te maken. Dat is niet gelukt door verschillende oorzaken. De slepende kabinetsformatie vormt niet het klimaat waarin een nieuwe start gelanceerd kon worden; op de voorjaarspartijraad zullen ingrijpende beslissingen voor het functioneren van de Adviesraad genomen worden; tenslotte moeten na deze partijraad ten behoeve van de samenwerking van de drie instituten nieuwe organisatorische kaders ontworpen worden. Daardoor stagneert de inhoudelijke kant van het werk.

Aan het einde van het kalenderjaar zijn de procedurele kanten echter geregeld en kan, zoals hiervoor reeds gemeld, een begin worden gemaakt met de uitvoering van het gemeenschappelijke werkprogramma, waarin de Adviesraad-nieuwe-stijl deelneemt. Intussen is in het afgelopen seizoen wel contact gelegd met tal van personen, die bereid bleken aan het werk van de Adviesraad toegetreden, zodat het totaal aantal leden van de Adviesraad op 1 januari 1974 273 bedroeg.

De aanwas van het ledental van de Adviesraad is niet het minst te danken aan de activiteiten van onze plaatselijke en regionale besturen, die de Dr. Kuypersstichting vaak „tippen” welke personen uit hun rayon wellicht in aanmerking zouden komen voor de Adviesraad uitgenodigd te worden.

In het jaar 1974 zal het experiment met de Adviesraad-nieuwe-stijl voortgezet worden.

Het college van sectiehoofden kan in 1973 definitief worden geformeerd en is thans als volgt samengesteld:
Sectie I (Internationale vraagstukken incl. defensie): A. van Es;
Sectie II (Sociaal-economische politiek): prof. dr. B. Goudzwaard;
Sectie III (Sociaal-culturele politiek): mr. J. H. Grosheide (onderwijs en wetenschappen) en drs. L. Lamers (wel-

zijn):
Sectie IV: (Bestuur en staatsrechtelijk bestel): W. A. Fibbe (bestuur) en mr. J. H. Prins (staatsrechtelijk bestel).

Publikaties

Wat betreft de uitgave van Anti-Revolutionaire Staatskunde verdient afzonderlijke vermelding de uitgave van een tweetal themanummers: het maartnummer over de Europese Christen-Democratie, waarin vertegenwoordigers van de christen-democratische partijen buiten Nederland hun visie geven op de christen-democratie; en het meinummer, geheel opgezet rondom de toekomstvisie, zoals die te vinden is in de uitgave „Europa 2000, perspectieven voor een aanvaardbare toekomst”. In de nummers september en oktober verschijnt voorts een uitgebreide studie van ons Kamerlid dr. A. J. Vermaat over de „Inkomensverdelingspolitiek”.

In 1973 bedanken voor de redactie de heren prof. mr. P. H. Kooijmans wegens het aanvaarden van de functie van Staatssecretaris van Buitenlandse Zaken, en prof. dr. A. Troost omdat hij ook als partijlid bedankt. Van deze plaats zij hen dank gebracht omdat zij als lid van de redactie A.R. Staatskunde gedurende vele jaren hebben helpen dragen.

De abonnementsprijs bedraagt in 1973 f 20,50 per jaar; studentenabonnementen f 12,50 per jaar. Voor gemeenschappelijke rekening van het Centrum voor Staatskundige Vorming, de Lohmanstichting en de Dr. Kuypersstichting is in het verslagjaar de uitgave verzorgd van Politiek Overzicht, een documentaire uitgave,

waarin op een objectieve wijze de feiten en gebeurtenissen uit de politieke wereld op een overzichtelijke wijze worden bijeengebracht en gerubriceerd. Dit naslagwerk, waarop men zich kan abonneren voor f 15,- per jaar, wordt wat de eindredactie betreft verzorgd door het Centrum. Vanwege de ARP wordt in de eerste helft van het jaar medewerking verleend door de heer P. van Tellingen van het Fractiesecretariaat; later wordt hij in deze functie opgevolgd door de nieuwe medewerker van de Dr. Kuypersstichting, drs. H. Borstlap. In het verslagjaar hebben de voorzitter en de directeur als adviseurs de vergaderingen bijgewoond van het dagelijks bestuur van de ARP en van het partijbestuur.

Drs. W. van den Bos Czn fungeerde namens de Dr. Kuypersstichting als secretaris van het „Verband”. Tevens is de financiële administratie van het Verband in het verslagjaar bij de Dr. Kuypersstichting ondergebracht. Administratief worden de zaken van het Verband ten Kuypershuizen behartigd door mej. M. J. van Leeuwen (secretaresse) en de heer F. de Mos (boekhouder).

De directeur woonde als regel als adviseur de vergaderingen bij van de Tweede Kamerfractie.

Bibliotheek

Nadat in 1972 de historische archieven van de Kuypersstichting reeds waren ondergebracht bij het historisch documentatiecentrum van de V.U., omdat zij daar beter tot hun recht komen en bovendien deskundiger verzorgd kunnen worden, is op dezelfde gronden de theologische bibliotheek van dr. A. Kuypers in 1973 aan de bibliotheek van de V.U. overgedaan. De Kuypersstichting was niet voldoende toegerust om zo unieke collecties blijvend die zorg te geven die zij behoeven.

In het verslagjaar is als stafmedewerker tot de staf toegetreden drs. H. Borstlap. Het accent van zijn werk komt te liggen in de sociaal-economische sectie. Als part-time secretaresse in het kader van de Adviesraad treedt in dienst mev. A. de Goede-Borman. Voor het overige ondergaat de samenstelling van de bezetting geen wijziging.

Kaderkursussen

- Het kaderwerk neemt in 1973 een belangrijke plaats in. Drs. C. Bremmer, links op de foto, is hiermee belast. Administratief krijgt hij hierbij de hulp van mej. J. Buschman

In 1973 hervat de partij het kader- en vormingswerk. Ten gevolge van de verkiezingen in 1971 en 1972 is hier gedurende enkele jaren niets van gekomen.

Ditmaal worden er 2 kursussen voorbereid: één voor Noord-Oost Nederland te Assen en één voor Zuid en West Nederland te Soesterberg.

Voor het Noorden zijn vijf studiedagen gepland; voor het Westen vier wekkends van vrijdagavond toe en met zaterdagmiddag.

Inmiddels zijn enkele bijeenkomsten achter de rug. Tot nu toe voldoen de studiedagen goed. Alle deelnemers zijn zeer enthousiast. Dit dankzij de inhoud van de cursus en de wijze waarop deze is opgezet. Circa 50 personen nemen aan de kursussen deel. Naar wij hopen zullen deze kursussen vele actieve A.R.P.'ers voort-

brenge, waarbij wij in het bijzonder aan kernleidsters denken. Wat dit laatste betreft: bij de organisatie van deze kursussen is immers speciaal op de vrouwelijke leden en sympathisanten van de A.R.P. „gemikt”. Dit met name op verzoek van en in nauw overleg met het A.R. Vrouwencomité. Enkele onderwerpen, die aandacht krijgen zijn „het christelijke in de politiek”, „ARP en de wereld”, gespreks- en discussie-technieken, de soc.-economische verhoudingen in Nederland, partijen en belangengroepen, stromingen in de politiek enz. T.a.v. de documentatie wordt o.a. gebruik gemaakt van een aantal uitgaven van de Stichting Burger-schapskunde.

- De Kuypersstichting is nog steeds het „bezinningscentrum” van de ARP. U ziet hier twee medewerkers: drs. W. v.d. Bosch en drs. H. Borstlap, resp. r. en l.

N.G. en A.R. Post

Maar liefst 3 redactiesecretarissen wijden hun aandacht aan Nederlandse Gedachten, te weten achtereenvolgens H. Weststrate, M. N. G. Kool als secretaris ad interim, en drs. C. Bremmer. Laatstgenoemde is sinds 1 september jl. de nieuwe redactiesecretaris. Aan kopij heeft het blad geen gebrek.

In het eerste half jaar wordt de inhoud voor een groot deel bepaald door de kabinetsscrisis en de oplossing daarvan. Ook later in het jaar komt menige lezer, in de rubriek „Lezers schrijven ons”, op deze materie terug.

Zo discussiëren bijvoorbeeld de heer H. Algra en mr. Aantjes gedurende enkele weken over deze kabinetsscrisis.

Het uitbreken van het vierde Arabisch-Israëliëse treffen en de daarop tegen ons land volgende olieboycot krijgen in 1973 veel aandacht. Een andere zaak, die eveneens nogal in de belangstelling staat is de christen-democratische samenwerking.

De werkbezoeken van de fractie worden uitvoerig verslagen en steeds blijkt, dat de A.R.P. volle zalen trekt. Er verschijnen speciale katernen over.

Het is een verheugende zaak, dat de lezers zo veel kopij opsturen naar de redactie, die deze leesstof voor haar publiek steeds weer zorgvuldig wikt en weegt. Gelukkig kan meestal „groen licht” gegeven worden. Met deze ons toegestuurde kopij bedoelt men vaak te reageren op reeds ge-

plaatste artikelen. Dit was bijvoorbeeld het geval ten aanzien van het artikel „Ons kenmerk in de regio”. Dit alles is een duidelijk bewijs van de grote betrokkenheid van onze lezers bij de partijzaken. Zelfs een dor document als de troonrede toch is, blijkt men van de eerste tot en met de laatste zin te volgen.

Het aantal abonnées op N.G. bedraagt ruim 11.000.

De redactie wordt in 1973 gevoerd door G. A. Kieft, voorzitter, H. W. v.d. Brink, mevr. T. van Gelder-de Boer, dr. W. de Kwaadsteniet, mr. C. v.d. Wetering, D. Corporaal en drs. C. Bremmer, secretaris.

Het ledencontactorgaan verschijnt dit jaar 7 maal. Diverse Provinciale Organisaties c.q. Kamercentrales verzorgen voor hun regio een wisselpagina.

De advertentie-acquisitie wordt voor de partij verzorgd met behulp van free-lance medewerkers.

De advertentie-opbrengst is bevredigend.

A.R. Post neemt het leeuwendeel van het advertentie-aanbod op.

Organisatie-Commissie

De Organisatie Commissie vergadert in het verslagjaar vijf keer, n.l. op 23 januari, 29 maart, 15 augustus, 24 oktober en 11 december.

Op 23 januari spreekt de commissie uitvoerig over het rapport „Niet bij traditie alleen” van de A. R. werkgroep „14-18-jarigen”. De conclusies uit de discussie worden in de vorm van een notitie voorgelegd aan het partijbestuur.

De bijeenkomst van 29 maart wordt gevuld met een uitvoerige nabespreking van de campagne voor de Tweede Kamerverkiezingen van november 1972, terwijl reeds in het kort vooruitgeblikt wordt naar 1974, wanneer verkiezingen voor Staten en Raden worden gehouden.

Aangezien het partijbestuur zijn fiat hecht aan de aanbevelingen van de Organisatie Commissie omtrent het rapport „Niet bij traditie alleen” wordt afgesproken, dat het partijsecretariaat met uitvoerende werkzaamheden zal starten; allereerst door middel van een proefactie.

In de vergadering van 15 augustus wordt de functionering van de Organisatierraad ter discussie gesteld. Een ad-hoc werkgroep belast zich met een nader onderzoek. In dezelfde vergadering vindt bespreking plaats van de proefactie m.b.t. het rapport „Niet bij traditie alleen”. Er zullen een aantal part-time buitendienstfunctionarissen worden aangetrokken. Tevens stelt de commissie de organisatorische plannen voor het seizoen 1973/1974 vast.

Op 24 oktober passeert een groot aantal organisatorische zaken, die in het seizoen 1973/1974 van de grond moeten komen de revue. Tenslotte

Organisatierraad en -commissie

wordt op 11 december gesproken met een delegatie van de Arjos. Dit gesprek, waaraan ook wordt deelgenomen door de leden van de voormalige werkgroep „14-18-jarigen”, beoogt na te gaan welke mogelijkheden er zijn voor een verdere integratie van de Arjos in de A.R.P. en voor het verleggen van het werkerterrein van de Arjos naar jongere leeftijdsgroepen. Besloten wordt door een ad-hoc werkgroep een notitie met concrete voorstellen, bestemd voor de besturen van Arjos en A.R.P., te laten opstellen.

Organisatie-Raad

De Organisatie-Raad, samengesteld uit afgevaardigden van Kamercentrales, komt in het verslagjaar twee keer bijeen, n.l. op 10 april en 19 september. Op 10 april buigt de Raad zich met name over het rapport „Niet bij traditie alleen” en neemt de financiële situatie van de partij door.

De vergadering van 19 september houdt zich in het bijzonder bezig met de consequenties van de door de partijraad van 23 juni aanvaarde resolutie over de samenwerking tussen ARP, CHU en KVP. Tevens worden de organisatorische plannen voor 1973/1974, de verkiezingen van 1974 en de partijfinanciën onder de loupe genomen.

Ofschoon er telkenmale van een re-

delijke opkomst en een plezierige sfeer sprake is, functioneert de Raad niet geheel bevredigend. De Organisatie Commissie studeert op deze aangelegenheid.

Penningmeesters kamercentrales

Ook in 1973 wordt een bijeenkomst gehouden met de penningmeesters van de Kamercentrales. Balans- en jaarrekening 1973, de herziene begroting 1973 en de begroting 1974 van de A.R.P. worden doorgenomen. Verder spreken de penningmeesters over de noodzakelijke afwikkeling van achterstallige financiën van kiesverenigingen over 1972, 1971 en 1970. Ofschoon de centrale contributie-inning in 1973 nog niet vlekkeloos verloopt, zijn de resultaten globaal gezien bemoedigend. De positie van de Kamercentrales verdient hier en daar speciale aandacht. De vergadering is verheugd over de fantastische resultaten, die behaald zijn bij de financiële actie ter gelegenheid van het 95-jarig bestaan van de A.R.P.

Het jaar 1973 staat voor wat betreft het Verband in het teken van de voorbereiding op de staten- en raadsverkiezingen 1974. Het Verband maakt in overleg met de partij een nieuw model gemeente- en provincieprogramma. Verder zijn Verbandsleden betrokken bij de totstandkoming van de CDA-handleiding gemeenteprogram en het CDA-advies over de collegevorming.

Model gemeente- en provincieprogramma

De partij belegt op 27 april een partijconferentie over het provincie- en gemeentebestuur. Het concept-model wordt op deze conferentie gebruikt als basis-informatie. Aan de hand van de op bovengenoemde drie bijeenkomsten gemaakte opmerkingen stelt de werkgroep op 23 mei de eindtekst vast.

Wat betreft de inhoud van het model nog het volgende.

De werkgroep is van mening dat de onderwerpen bestuurlijke organisatie, ontwikkelingshulp, openbare orde, subsidiebeleid en werkgelegenheid zozeer het totale beleid van het overheidsbestuur raken, dat verbijzondering naar het gemeentelijke en provinciale niveau haar niet logisch voorkomt. Daarom is aan deze onderwerpen in algemene zin aandacht besteed. Het model bevat naast de bovenvermelde hoofdstukken een hoofdstuk „Uitgangspunt en visie op de toekomst”, het gemeenteprogram (onderverdeeld in bestuurlijke organisatie en democratie, welzijnsbeleid, financieel beleid, ruimtelijke ordening, verkeer en vervoer, en volkshuisvesting) en het provincieprogramma (menselijk welzijn, stad en dorp, natuur, culturele dynamiek, en financiële middelen).

De commissie gemeenteprogram staat onder voorzitterschap van mr. P. van Dijke uit Gouda. Van deze commissie maakten verder deel uit de heren G. Bolhuis te Heteren, I. Filius te Vlissingen, M. Paats te Alphen a/d Rijn, dr. H. Rebel te Huizen, drs. B. R. Smidt te Zaandam, drs. G. van Veenen te Sint Annaparochie, L. van der Weide te Den Haag en J. Wijnstok te Vlaardingen.

Het voorzitterschap van de commissie provincieprogramma is in handen van drs. F. H. van Meyenfeldt uit Groningen; leden waren de heren drs. B. Beumer te Midwolda, ir. P. Bos te Delft, H. A. Brokking te Rot-

terdam, ing. J. Hollenbeek Brouwer te Assen, J. van Houwelingen te Leersum en mr. P. van Zanten te Utrecht.

De werkgroep als zodanig staat onder voorzitterschap van de heer M. H. L. Weststrate uit Vlaardingen, voorzitter van het Verband. Het secretariaat bestaat bij drs. W. van den Bos Czn., secretaris van het Verband.

Partijconferentie

Op 27 april is er een conferentie over gemeente- en provincieproblematiek. Deze conferentie heeft als doelstelling de kiesverenigingen en provinciale comités materiaal te leveren voor de door hen op te stellen verkiezingsprogramma's. Daarbij fungeert als basis-informatie het concept-modelprogramma.

Het model heet „Gemeente en provincie 1974” en is verkrijgbaar bij het secretariaat van de ARP, Dr. Kuiperstraat 3, Den Haag; tel. 0 70-18.39.60.

De volgende onderwerpen komen op deze conferentie aan de orde (tussen haakjes de namen van de scribenten van de betreffende notities): verhouding bestuur/bestuurden (drs. S. Faber en drs. M. van den Bos Czn.), volkshuisvesting en ruimtelijke ordening (ir. W. F. Schut en M. H. L. Weststrate), onderwijs (M. Paats en J. Beumer), milieu (prof. dr. B. Goudzwaard en J. van Houwelingen) en financiering (M. W. Schakel).

Collegevorming

De partij verzoekt vervolgens de Dr. Abraham Kuiperstichting vóór 1 september met een beredeneerd advies te komen, opdat de diverse partijorganen bij het opstellen van hun program met dit advies rekening zouden kunnen houden. De Kuiperstichting stelt een commissie in die als volgt is samengesteld: W. A. Fibbe, voorzitter Rijnmondraad, voorzitter, H. W. van den Brink, lid P.S. Gelderland, drs. E. Heerma, raadslid te Amsterdam, ds. A. J. Kret wethouder van Leiden, mr. J. P. Miedema, burgemeester van Dokkum, drs. A. M. Oostlander, raadslid van Muiden, en mr. W. R. van der Sluis, gedeputeerde van Utrecht, leden, en drs. W. van den Bos Czn., secretaris van het Verband.

De commissie biedt in samenwerking met commissies van de Lohmanstichting (CHU) en het Centrum voor Staatkundige Vorming (KVP), een gemeenschappelijk advies aan aan de drie dagelijkse partijbesturen en aan

ARP nemen deel aan het werk van de commissie drs. B. Beumer en M. H. L. Weststrate, beiden lid van het Verband, en mr. W. C. D. Hoogendijk, directeur van de Kuiperstichting.

Een uitvoerig verslag van de conferentie op 17 november is gepubliceerd in het januarinumnummer 1974 van „De Magistratuur”, getiteld „Verslag CDA-conferentie collegevorming”, door mr. J. H. A. G. van Maasakkers.

Bestuur

Het dagelijks bestuur, bestaande uit de heren M. H. L. Weststrate, voorzitter, N. van der Brugge, A. Drost, mr. P. van Dijke, M. Vreugdenhil, penningmeester, en drs. W. van den Bos Czn., secretaris, komt driemaal bijeen. De belangrijkste onderwerpen die deel uitmaken van de beraadsla-

gingen zijn de centrale contributie-inning, de jaarvergadering, en het (redactionele) beleid van „De Magistratuur”.

Mr. P. van Dijke, namens de partij zitting hebbend in het dagelijks bestuur, wordt met ingang van 1 augustus benoemd tot secretaris-generaal bij het ministerie van Binnenlandse Zaken. Vier leden kondigen aan dat zij het bestuur t.z.t. gaan verlaten: voorzitter M. H. L. Weststrate begin 1975, de penningmeester M. Vreugdenhil begin 1974, de algemeen adjunct N. van der Brugge begin 1974 en het lid A. Drost begin 1974.

„De Magistratuur”

Ons verenigingsblad mag zich in een stijgende belangstelling verheugen. Bovendien groeit het aantal personen die graag in aanmerking komen om een bijdrage te leveren. Al naar gelang de inhoud wordt per nummer een selectie gemaakt van personen en instanties buiten de ARP die in aanmerking komen voor toezending. Deze handelwijze wordt op hoge prijs gesteld.

Aan activiteiten in CDA-verband die relevant zijn voor de lezers, wordt nauwkeurig aandacht besteed.

In februari wordt begonnen met het plaatsen van advertenties.

De redactie blijft ongewijzigd: M. H. L. Weststrate, voorzitter, mr. E. Brederveld, M. Paats, mr. L. A. van Splunder, en drs. W. van den Bos Czn., secretaris. Aan het eind van het jaar wordt de heer Paats benoemd tot burgemeester van De Lier. Tot dat moment is hij wethouder van Alphen a/d Rijn.

Er worden 169 redactionele pagina's vervaardigd, tegen 148 in 1972.

In het jaarverslag, dat nog aan de jaarvergadering ter goedkeuring zal worden aangeboden, zijn tevens opgenomen: Afvaardiging Verband i.h. partijbestuur, contacten met CHU/KVP, Jaarvergadering, Rayonvergadering, „Groen van Prinsterer”, Gezamenlijke planning wetenschappelijke instituten, Provinciale verenigingen, activiteiten per provincie en adressen van secretarissen.

- In het Kuiperhuis, zie foto boven, is het partijbureau gevestigd.